

NOKUTs tilsynsrapporter

Motedesigner og modellør

Fashion Mode AS

August 2015

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å godkjenne nye fagskoletilbud. Fagskoleutdanning er en yrkesrettet utdanning på et halvt til to år, som bygger på videregående skole eller tilsvarende realkompetanse. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Alle fagskoletilbud må tilfredsstille nasjonale kvalitetsstandarder. NOKUT godkjenner også institusjonenes interne system for kvalitetssikring.

Tilbyder/Utdanningssted:	Fashion Mode AS
Utdanningstilbudets navn:	Motedesigner og modellør
Nivå/fagskolepoeng:	120
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Kirsti Bræin og Liv Klakegg Dahlin
Dato for vedtak:	17. august 2015
NOKUTs saksnummer	15/125

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jevnfør fagskoletilsynsforskriften § 3-1. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot de faglige kravene i fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 – 3-8.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Kirsti Bræin
- Liv Klakegg Dahlin

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes et utkast til tilsynsrapport (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbydere kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingen fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

Oslo, 17. august 2015

Terje Mørland
Direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningen	1
2	Innledende vurdering	2
2.1	Oppsummering	2
2.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	2
2.3	System for kvalitetssikring (§ 5-1)	7
2.4	Franchiseavtale med ESMOD Paris	10
2.5	Konklusjon etter innledende vurdering	12
3	Sakkyndig vurdering av utdanningen	14
3.1	Oppsummering	14
3.2	Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	14
3.3	Læringsutbytte (§ 3-2)	19
3.4	Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3).....	22
3.5	Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	29
3.6	Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	33
3.7	Eksamen og sensur (§ 3-6)	38
3.8	Infrastruktur (§ 3-7)	41
3.9	Konklusjon etter sakkyndig vurdering	42
3.10	Merknad fra NOKUT	44
4	Tilsvarsrunde	45
4.1	Søkerens tilbakemelding.....	45
4.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	48
4.3	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	49
4.4	NOKUTs tilleggsvurdering	49
5	Vedtak	50
6	Dokumentasjon	50
	Vedlegg 1:.....	51

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningen

Fashion Mode AS søkte NOKUT 14. februar 2015 og 15. februar 2015 om godkjenning av utdanningene *motedesign- og modellismemedarbeider* og *motedesigner og modellør* som fagskoleutdanninger. Utdanningene er på henholdsvis 60 og 120 fagskolepoeng, og gis på heltid. Undervisningen vil gis ved Fashion Mode AS sine lokaler i Oslo, og det er søkt godkjenning for inntil 50 studenter på *motedesign- og modellismemedarbeider* (60 fagskolepoeng), og inntil 40 studenter på *motedesigner og modellør* (120 fagskolepoeng).

Søker har ingen tidligere godkjente fagskoleutdanninger.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i kapittel 2, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

2.1 Oppsummering

Tilbyders søknader har gått videre til sakkyndig vurdering, men for at det skal kunne fattes vedtak om godkjenning av utdanningene, må tilbyder rette opp mangler ved de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning. Hovedvekten ligger i å korrigere uklarheter/feil i reglementet og tilføye bestemmelser som mangler.

Vi har også tatt for oss franchiseavtalen mellom Fashion Mode AS og ESMOD, en avtale som kan sies å være grunnlaget for utdanningen. Vår vurdering er at avtalen i nåværende form gjør at vesentlige forhold i søknaden ikke kan garanteres. For at tilbyder skal kunne tilby fagskoleutdanning i tråd med norsk lovverk, må tilbyder gjøre endringer i avtalen.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - b) System for kvalitetssikring
 - c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - e) Vitnemål.
 - f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

Grunnlag for opptak

Reglementet bestemmer at det kreves fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev eller svennebrev eller tilsvarende kompetanse. Søkere skal ved opptak være på nivå 4A i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Opptak på grunnlag av realkompetanse beskrives under vurdering av reglementet.

System for kvalitetssikring

Kravene til system for kvalitetssikring er i hovedsak tilfredsstillende oppfylt, men tilbyder må tilføye i systembeskrivelsen hvordan mål og indikatorer fastsettes før systemet for kvalitetssikring kan godkjennes. Se kapittel 2.3 for vår vurdering av systemet.

Organisasjon og ledelse

Styrets sammensetning oppfylder lovens krav, og det fremgår tydelig hvordan representanter for studentene og ansatte velges, og hvilke rettigheter representantene har.

Styrets ansvar for fagskoleutdanningen fremgår klart av styrevedtektene, og dekker de forholdene styret er pålagt å ta ansvar for etter fagskoleloven.

Styreleder

NOKUT mottok to oversendelsesbrev. Begge er datert 14. februar 2015, men det ene informerer om to søknader fra Fashion Mode (15/145 og 15/125) og er fra «styreleder Rune Schou Henrichsen», mens det andre brevet informerer kun om en søknad (15/145) og er fra «Styreleder Elinor Hess». Ifølge Enhetsregisteret er Schou Henrichsen styreleder og Hess daglig leder/adm. direktør. Vi går ut i fra at oversendelsesbrevet fra Elinor Hess var en feilsending.

Vi stiller spørsmål ved at «Styreleder» er tegnet inn som en selvstendig enhet i organisasjonskartet, da denne rollen skal inngå i «Styret». Styreleder fattet beslutninger på vegne av styret og må derfor fjernes fra organisasjonskartet, så det er tydelig at denne personen ikke har en selvstendig rolle utenfor styret.

Styrevedtektene

Det fremgår av styrevedtektene at de er vedtatt på generalforsamling 22. februar 2015. På side tre står det imidlertid «vedtatt 05.01.2015». Tilbyder må sørge for at korrekt dato er påført og at det er samsvar i datoene som oppgis.

I styrevedtektene forekommer noe misvisende informasjon om styremedlemmene. For eksempel står det at «skolens eier utpeker styremedlemmer», og deretter at studentene «velger selv en representant med møte-, tale- og forslagsrett i alle tilfeller der styret behandler saker av betydning for gjennomføringen av godkjent fagskoleutdanning». Styrets sammensetning er tilfredsstillende, men bestemmelser om dette er altså noe misvisende formulert i styrevedtektene. Tilbyder bør tydeliggjøre at «skolens eier» ikke velger representant for de ansatte eller studentene, men disse gruppene velger egne representanter innad.

Tilbyder bør være konsekvent i hvilke benevnelser som benyttes i styrevedtektene. For eksempel står det på side tre at «skolens eier» utpeker styreleder. Etersom Fashion Mode AS er et aksjeselskap, er skolens eier generalforsamlingen, og «skolens eier» kunne derfor med fordel erstattes av «generalforsamlingen».

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter: Styret, rektor og daglig leder har blitt delegert de ulike ansvarsområdene. Det er presisert i styrevedtektene at styret har ansvar for å tilrettelegge for at studentene oppretter et studentorgan. Det kommer tydelig frem at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Reglement

Reglementet er vedtatt av styret 12. februar 2015.

Reglement om opptak

Styret bestemmer hvert år hvor mange studenter som tas opp, men det skal være minimum 10 studenter per studium. Opptaket skjer løpende uten rangering og uten søknadsfrist. Samtidig beskriver reglementet at avgjørelsen om oppstart senest tas 14 dager før planlagt oppstart. Bestemmelsen bør tydeliggjøres med en søknadsfrist for behandling av søknader om opptak.

Reglementet beskriver hvordan søkere sender inn søknad, hvem som vurderer søknader, hvordan søkere vurderes og hvem som fatter vedtak om opptak for opptak både basert på formell kompetanse og realkompetanse. Sentralt i vurderingen står en kartlegging av søkerens nivå og bakgrunn ved at søker legger ved dokumentasjon. Reglementet presiserer krav til dokumentasjon (i form av vitnemål, attester osv.) for vurdering av opptak basert på både formell kompetanse og realkompetanse. Søknadsskjemaet på hjemmesiden www.fashion-mode.no gir imidlertid ikke mulighet for å legge ved annen dokumentasjon enn *curriculum vitae*, motivasjonsbrev og kvittering for innbetalt påmeldingsgebyr. Betaling av påmeldingsgebyr før innsending av søknad er ut fra hjemmesidens søknadsskjema for øvrig ikke i tråd med reglementet som nevner påmeldingsavgift kun betales ved at studieplanen bekreftes innen 7 dager etter godkjent opptak.

Reglementet bestemmer at det kreves fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev eller svennebrev eller tilsvarende kompetanse. Søkere skal ved opptak være på nivå 4A i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Hva dette opptaksgrunnlaget konkret inneholder, beskrives ikke i reglementet. Ifølge reglementet beskrives opptakskravet i studieplanen og på hjemmesiden www.fashion-mode.com. Likevel er ikke opptakskravet publisert på hjemmesiden, og det samme gjelder for studieplanen. Dermed er det ikke tydelig for søkere hvilket opptakskrav de må oppfylle for opptak til studiet.

Realkompetanse vurderes i forhold til det formelle opptakskravet for studiet.

Realkompetansevurdering beskrives nærmere i studieplanen for hvert enkelt studium. Ifølge reglementet skjer realkompetansevurdering av norskkunnskaper basert på ikke-formell kompetanse kun basert på fremlagt dokumentasjon fra arbeidsgiver. Tilbyder utelukker dermed annen form for realkompetansegrunnlag/dokumentasjon. Dette må utvides. Informasjon om krav om norskkunnskaper for søkere med utenlands utdanning eller annet morsmål enn nordisk beskrives to ganger, og dette kan være forvirrende for søkere. Dette bør tydeliggjøres.

Tilbyder opplyser om forbehold ved opptaksvurdering i tilfelle betydelige endringer i fag-, studie- eller rammeplaner til utdanningen. NOKUT gjør oppmerksom på at tilbyder må søke NOKUT om godkjenning av vesentlige endringer i et studium (og ikke kun rapportere dette til NOKUT slik det står i systembeskrivelsen for kvalitetssikring), dersom det skal gjøres vesentlige endringer i utdanningen.

Reglementet nevner at søkere har krav på begrunnelse for vedtak om opptak. Begrunnelsen skal derimot gis (med én gang) når vedtaket fattes.

Reglementet opplyser om klageadgang, klagefrist, hvem det klages til og hvem som behandler klagen. Tilbyder kan ikke kreve at klagen er begrunnet.

Eksamensreglement

Reglementet inneholder ikke informasjon om hvilke eksamens- og vurderingsformer tilbyder benytter i studiet. Det nevnes kun at alle emner har periodeoppgaver og at oppgaven for avsluttende eksamen gjøres kjent for studenten første dag i eksamensperioden. Reglementet beskriver korrekt hvordan kunnskapene og ferdighetene vurderes med karakterskala.

Vilkårene for å gå opp til avsluttende eksamen er beskrevet, samt krav om tilstedeværelse, hvor stort fravær tolereres og varsling av studenten. Det beskrives at studenten får tilbud om å fullføre studiet i neste kull for å kompensere for den mistede undervisningen.

Reglementet inneholder en bestemmelse om utsatt eksamen ved sykdom, dødsfall og lignende, samt hvem søknad om utsatt eksamen sendes til, men beskriver ikke hva slags dokumentasjon som kreves og når den må legges frem.

Bestemmelsene om tilrettelegging av eksamen ved særskilte behov er tilfredsstillende. NOKUT gjør oppmerksom på at tilbyder i tillegg har plikt til å tilrettelegge studiesituasjonen for studenter med særskilte behov.

Informasjon om flere forsøk ved ikke bestått eksamen gjengis korrekt i reglementet men bør tydeliggjøres fordi studenter må lese sammen flere bestemmelser (§ 3 og § 4.3 i tredje kapittel) for å forstå regelverket. Det samme gjelder for forbedring av eksamen (som beskrives i § 3 og § 4.2 i kapittel 3).

Studenter har krav på begrunnelse for karakter, også uten at de planlegger å påklage karakteren. Ved omsensur kan de nye sensorene ikke gjøres oppmerksom på mistanke om plagiater. Hvis de første sensorene har mistanke om plagiater, må de undersøke dette nærmere og konkludere. Hvis de konkluderer med at det er plagiater, er studenten tatt i fusk, og da gjelder helt andre bestemmelser. Hvis de ikke konkluderer med at det er plagiater, er det irrelevant for ny sensor. Ellers er bestemmelsene om klage på karakter og omsensur i tråd med lovverket. Regler om klage over formelle feil ved eksamen og sensur er også korrekte.

Ifølge reglementet medfører fusk eller forsøk på fusk at eksamen annulleres. Reglene er korrekte, men studenten må ha adgang til å forklare seg før førstevedtaket fattes av rektor.

Reglementet regulerer bevis for beståtte emner og vitnemål. På vitnemålet må det i tillegg til de forhold som reglementet nevner gå frem nivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk til studiet og hvilken kvalifikasjonen som oppnås (fagskole 1 eller fagskole 2).

Tilbyders reglement for innpassing og fritak er i hovedsak i tråd med lovverket. Ved alle søknader må i tillegg til det faglige (læringsutbyttebeskrivelsen) også omfang, nivå og arbeidsbelastning vurderes. Omfang, nivå og arbeidsbelastning vurderes ikke utelukkende i form av fagskolepoeng men kan også vurderes i form av andre vurderinger.

Klagereglement

Klagereglene er beskrevet under hvert av punktene i reglementet. Reglementet nevner at ved klage har studenter eller søkere rett til hjelp og støtte fra faglærer og/eller studentrepresentanten. Det bør fremgå

tydelig at det er faglærer som har hovedansvar for dette ettersom studentrepresentanten ikke er ansatt ved institusjonen.

Tilbyders reglement tilfredsstillende ikke kravene i fagskoleloven og tilhørende forskrifter.

Klageinstans

I fagskoletilsynsforskriften stilles det krav om at det skal være en studentrepresentant med personlig vara i klageinstansen. Hos tilbyder er en særskilt klagenemnd klageinstans. I styrevedtektene, på side tre, står det at «studentrepresentanten i styret har stemmerett i klagesaker uansett om styret eller klagenemnden behandler klagesaken». Dette er litt uklart formulert, men i kombinasjon med reglementets nevning av klagenemnden, er det tydelig at det er samme studentrepresentant (med personlig vara) som tiltrer ved klagebehandling i styret og i klagenemnden.

Rutiner for klagebehandling i eget dokument og reglementet er tilfredsstillende, men tilbyder må endre forekomster av «klagen skal være begrunnet» til at «klagen bør være begrunnet» for best samsvar med forvaltningsloven §32 (som ikke krever at klagen begrunnes) og samsvar i egne dokumenter. Dette gjelder også alle klageprosedyrer nevnt i tilbyders reglement.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- fjerne styreleder fra organisasjonskartet, slik at det er tydelig at denne personen ikke har en selvstendig rolle utenfor styret
- sørge for at korrekt dato for vedtak er påført i styrevedtektene, og at det er samsvar i datoene som oppgis
- publisere opptakskravene for hver utdanning, både for opptak basert på formell kompetanse og for opptak basert på realkompetanse, på hjemmesiden (f.eks. gjennom publisering av studieplanen)
- utvide dokumentasjon for realkompetansevurdering av norskkunnskaper basert på ikke-formell kompetanse i tråd med våre merknader i vurderingen overfor
- gi begrunnelse for vedtak om avslag på opptak når vedtaket fattes
- endre bestemmelser om at en søker eller student «må» begrunne klagen til at de «bør» begrunne klagen
- slå fast i eksamensreglement hvilke eksamens- og vurderingsformer tilbyder benytter i utdanningen
- beskrive i eksamensreglement hva slags dokumentasjon som kreves for å søke om utsatt eksamen ved sykdom, dødsfall og lignende, og når den må legges frem
- slå fast i reglementet at tilbyder skal tilrettelegge studiesituasjonen for studenter med særskilte behov, i tillegg til tilrettelegging av eksamen
- endre eksamensreglement slik at nye sensorer ved omsensur ikke gjøres oppmerksom på mistanke om plagiat
- slå fast i reglementet at studenter har adgang til å forklare seg før førstevedtaket om fusk eller forsøk på fusk fattes av rektor

- slå fast i reglementet at vitnemålet, i tillegg til de forhold som nevnes, skal beskrive nivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og hvilken kvalifikasjonen som oppnås (fagskole 1 eller fagskole 2)
- slå fast i reglement om fritak og innpassing at omfang, nivå og arbeidsbelastning vurderes, og at dette ikke utelukkende vurderes ut fra fagskolepoeng
- sørge for at det fremgår tydelig av reglene om klagebehandling at det er faglærer som har hovedansvar for å gi hjelp og støtte til søker eller student, ettersom studentrepresentanten ikke er ansatt ved institusjonen

Tilbyder bør

- tydeliggjøre at «skolens eier» ikke velger representant til styret for de ansatte eller studentene, men at disse gruppene velger egne representanter innad
- være konsekvent i hvilke benevnelser som benyttes i styrevedtektene for hvem som eier skolen, i tråd med våre merknader i vurderingen ovenfor
- sørge for at søknadsskjemaet på nettsiden samsvarer med reglementet, i tråd med våre merknader i vurderingen overfor
- tydeliggjøre informasjon i opptaksreglementet om krav om norskkunnskaper for søkere med utenlands utdanning eller annet morsmål enn nordisk
- tydeliggjøre informasjon om flere forsøk ved ikke-bestått eksamen i eksamensreglementet
- tydeliggjøre informasjon om forbedring av eksamen i eksamensreglementet
- tydeliggjøre styrevedtektene slik at det ikke finnes tvil om at det er samme studentrepresentant (med personlig vara) som tiltrer ved klagebehandling i styret og i klagenemnden

2.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)

2.3.1 Systembeskrivelse

(1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.

Vurdering

Vedlagt søknaden er en beskrivelse av kvalitetssikringssystemet ved Fashion Mode AS. Frister for de ulike elementene i skolens kvalitetsarbeid beskrives i et årshjul, som også viser ansvarfordelingen i skolens kvalitetsarbeid. Beskrivelsen slår også helt kort fast rapporteringslinjer i kvalitetsarbeidet. Det vises til hvilke dokumenter som benyttes i kvalitetsarbeidet, og maler for evalueringsskjemaer er også lagt ved søknaden.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

2.3.2 Mål for kvaliteten

(2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.

Vurdering

Tilbyder har definert kvantitative mål for kvaliteten i utdanningen, men det er ikke beskrevet i systembeskrivelsen hvordan tilbyder innhenter, måler, og eventuelt kvantifiserer informasjonen. Det må begrunnes hvordan målene og indikatorene fastsettes, og hvorfor tilbyder har valgt disse.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må begrunne hvordan målene og indikatorene fastsettes, og hvorfor tilbyder har valgt disse.

2.3.3 Tilbakemeldinger om kvaliteten

(3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:

- a) Studenter.
- b) Undervisningspersonalet.
- c) Sensorer.
- d) Aktører i yrkesfeltet.

Vurdering

Tilbyder dokumenterer i årshjul og vedlegg at de rutinemessig innhenter dokumentasjon om utdanningen fra studenter. Det er utarbeidet maler for studentevalueringer, hvor spørsmålene er egnet til å belyse styrker og svakheter i utdanningstilbudet samt utdanningens yrkesrelevans.

Studentene stilles spørsmål om sin vurdering av kvalitet i undervisningen med hensyn til utdanningens struktur og oppbygging, innhold, studiemateriell, faglærers faglige kompetanse, administrasjonen, undervisningslokaler, utstyr og læringsmiljø. Det bør også stilles spørsmål om formidling, pedagogisk tilrettelegging, læringsaktiviteter og vurderingsform, samt vurderingsform og metode. I tillegg kan det gjerne stilles mer eksplisitte spørsmål slik at evalueringene er tilpasset denne utdanningen, og ikke fagskoleutdanning generelt.

Det fremgår i systembeskrivelsen at det innhentes vurderinger fra tidligere studenter, og det vedlegges en mal for evalueringer fra tidligere studenter.

Tilbyder dokumenterer i årshjul og vedlegg at de rutinemessig innhenter dokumentasjon om utdanningen fra undervisningspersonale og sensorer. Det er utarbeidet maler for faglærer- og sensorevaluering. Spørsmålene som stilles er egnet til å belyse styrker og svakheter i utdanningstilbudet samt utdanningens yrkesrelevans, men det kan gjerne stilles mer eksplisitte spørsmål om gjennomførte læringsaktiviteter, videreutvikling av pedagogisk kompetanse, vurderingsform og metode.

Tilbyder dokumenterer i årshjul og vedlegg at de rutinemessig innhenter dokumentasjon om utdanningen fra eksterne interessenter. Deres vurdering er av særlig betydning for å sikre fagskoleutdannings yrkesrelevans. Det er utarbeidet noen mal for evaluering fra eksterne interessenter og det tydeliggjøres i hvilke fora de treffes, hvor ofte, hva slags informasjon som innhentes og hvordan dette foregår. Evalueringsskjemaene dokumenterer skriftlig de eksterne interessenters tilbakemeldinger, og oppfølging nevnes i årshjulet.

Resultatene fra evalueringene/møtene skal presenteres og analyseres i årsrapporten som følges opp med forbedringstiltak.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- stille spørsmål i studentevalueringer om formidling, pedagogisk tilrettelegging, læringsaktiviteter og vurderingsform, samt vurderingsform og metode
- stille mer eksplisitte spørsmål slik at studentevalueringene er tilpasset utdanningen, og ikke fagskoleutdanning generelt
- stille mer eksplisitte spørsmål i spørreundersøkelse av faglærere og sensorer om gjennomførte læringsaktiviteter, videreutvikling av pedagogisk kompetanse, vurderingsform og metode

2.3.4 Vurdering av utdanningskvaliteten

(4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.

Vurdering

Tilbyder har ingen godkjente fagskoleutdanninger og har derfor ikke gjort noen årlig vurdering av utdanningskvaliteten.

2.3.5 Årsrapport

(5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.

Vurdering

Tilbyder har ingen godkjente fagskoleutdanninger og har derfor ikke utarbeidet noen årsrapport for utdanningskvalitet.

2.3.6 Konklusjon

Systemet for kvalitetssikring godkjennes ikke.

Tilbyder må begrunne hvordan målene og indikatorene fastsettes, og hvorfor tilbyder har valgt disse.

Tilbyder bør

- stille spørsmål i studentevalueringer om formidling, pedagogisk tilrettelegging, læringsaktiviteter og vurderingsform, samt vurderingsform og metode
- stille mer eksplisitte spørsmål slik at studentevalueringene er tilpasset utdanningen, og ikke fagskoleutdanning generelt
- stille mer eksplisitte spørsmål i spørreundersøkelse av faglærere og sensorer om gjennomførte læringsaktiviteter, videreutvikling av pedagogisk kompetanse, vurderingsform og metode

2.4 Franchiseavtale med ESMOD Paris

Vurdering

Franchiseavtale med ESMOD

Tilbyder har en franchiseavtale med ESMOD om bruk av studiemateriale og andre vesentlige forhold ved studiet.

Artikkel IV.3.1 (og IV.3.2) i avtalen omtaler plutselig og øyeblikkelig opphør i bruk av merkevaren ESMOD. Artikkel VI.3. henviser til en ikke-uttømmende liste med situasjoner der ESMOD kan avslutte avtalen med tilbyder. Det forstås av avtalen at tilbyder ved avtaleslutt vil måtte gi fra seg alt av læringsmaterieell som kan knyttes til ESMOD.

Artikkel VII.2 omtaler en klausul om at tilbyder ikke vil kunne drive virksomhet som kan oppfattes å være i konkurranse med ESMOD.

For at NOKUT skal kunne godkjenne en utdanning ved tilbyder, som berøres av avtalen med ESMOD, må det tydeliggjøres at studentenes vilkår ivaretas.

Dersom tilbyder skulle miste sin avtale med ESMOD, må ESMOD varsle dette et halvt år i forveien for opptak, slik at opptak av søkere stoppes. Dette omfattes allerede av avtalen (Artikkel IV.3.3). Studenter som har påbegynt en fagskoleutdanning må imidlertid også få fullføre fagskoleutdanningen. Det vil si at avtalen i effekt kan ha opptil to års oppsigelsestid, dersom den frafaller rett etter at studenter har påbegynt den toårige utdanningen. Dersom denne utdanningen tilbys over fire år på deltid, vil oppsigelsestid være fire år.

Vi viser til Artikkel III.3 som et eksempel på at ESMOD ved avtalens slutt kan ta over eller overføre «the Franchisee's Training Centre within the Territory and the students registered for the current School Year». Det er uklart om «Training Centre» omtaler fysiske lokaler, eller skoledriften. Vi antar det er sistnevnte. Dette, og at ESMOD skal kunne ta over eller overføre studentene, til en tredje aktør de selv velger, er ikke tilfredsstillende. Det er ikke tilfredsstillende at studentene avslutter sin påbegynte utdanning ved ESMOD-skoler andre steder. Studentene skal få fullføre sin utdanning i det geografiske området de begynte utdanningen, og utdanningen må tilbys som en NOKUT-godkjent fagskoleutdanning av en tilbyder som oppfyller forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf.

fagskoletilsynsforskriften § 3-1. Dette må tydelig fremgå av avtalen, og motstridende bestemmelser må fjernes.

ESMODs vedlegg til franchiseavtalen

Frihet til endring

12. juni 2015 mottok NOKUT et dokument med tittelen «Appendix to the ESMOD franchise Agreement between ESMOD International and [physical person], Norway.» Dette skal være et vedlegg til den overnevnte kontrakten mellom ESMOD og tilbyder som tydeliggjør at tilbyder har frihet til å rette seg etter gjeldende bestemmelser for fagskoler. Heretter omtales vedlegget som Appendix.

Det er ikke tydeliggjort med Appendix at tilbyder vil kunne gjøre endringer i utdanningene, i strid med andre bestemmelser i avtalen mellom ESMOD og tilbyder, på bakgrunn av informasjon innhentet gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbakemeldinger fra studenter, undervisningspersonell, sensorer og aktører i yrkesfeltet, kan ikke anses som «local requirements» / «local obligations», men vi påpeker at det er et krav om å bruke kvalitetssikringssystemet aktivt i å utvikle utdanningene en tilbyder.

Juridiske bemerkninger

Det er ikke tilfredsstillende at Appendix nevner forpliktelser overfor en fysisk enkeltperson, i stedet for tilbyder («Fashion Mode AS»), som er en juridisk person i tillegg til et selvstendig rettssubjekt som er part ved avtalen med ESMOD. Dette godtgjøres ikke gjennom henvisninger til Appendix i selve avtalen mellom ESMOD og tilbyder. Det må fremgå tydelig av Appendix at det er en avtale mellom «aktør» og «tilbyder».

Appendix er kun undertegnet av ESMOD Internationals president, men dette aksepteres, ettersom det er ESMOD som forplikter seg i Appendix, og forpliktelsene nevnt i Appendix til tilbyder allerede finnes i avtalen.

Av artikkel IV.2.7 i avtalen fremgår det at tilbyder må oppfylle NOKUTs krav og ha godkjenning for å tilby utdanningen som fagskoleutdanning. I Appendix er det altså fremhevet av ESMOD International at tilbyder har lov til å gjøre endringer for å oppfylle alle «local obligations». Likevel er det ikke tydelig hvordan avtalen skal tolkes ved motstrid mellom denne artikkelen og andre bestemmelser (slik som kravene i NOKUTs fagskoletilsynsforskrift). Det må tydeliggjøres at Norges regelverk i tilfelle av motstrid går foran andre bestemmelser i avtalen.

Konklusjon

Nei, innholdet i franchiseavtalen med ESMOD gjør at vesentlige forhold i søknaden ikke kan garanteres.

Tilbyder må

- endre franchiseavtalen eller vedlegg ved avtalen slik at det tydeliggjøres at studentenes vilkår ivaretas ved eventuell avtaleslutt, inkludert tilgang på læringsmateriale, som utgjør en vesentlig del av søknaden
- legge til rette for at studenter som har påbegynt en fagskoleutdanning må få fullføre fagskoleutdanningen. Det vil si at franchiseavtalen i effekt kan ha opptil to års oppsigelsestid,

dersom den frafaller rett etter at studenter har påbegynt den toårige utdanningen. Dersom denne utdanningen tilbys over fire år på deltid, vil oppsigelsestid være fire år.

- tydeliggjøre i franchiseavtalen at studentene skal få fullføre sin utdanning i det geografiske området de begynte utdanningen, og utdanningen må tilbys som en NOKUT-godkjent fagskoleutdanning av en tilbyder som oppfyller forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften § 3-1. Motstridende bestemmelser må fjernes fra avtalen
- sørge for at Appendix nevner forpliktelser overfor tilbyder («Fashion Mode AS»), som er en juridisk person, i stedet for en fysisk person
- endre franchiseavtalen slik at det er tydelig at tilbyder vil kunne gjøre endringer i utdanningene, i strid med andre bestemmelser i avtalen mellom ESMOD og tilbyder, på bakgrunn av informasjon innhentet gjennom kvalitetssikringssystemet
- endre franchiseavtalen slik at det er tydelig at Norges regelverk i tilfelle av motstrid går foran andre bestemmelser i avtalen

2.5 Konklusjon etter innledende vurdering

Søknaden går videre til sakkyndig vurdering.

Tilbyder må imidlertid før en eventuell godkjenning kan vedtas

1. fjerne styreleder fra organisasjonskartet, slik at det er tydelig at denne personen ikke har en selvstendig rolle utenfor styret
2. sørge for at korrekt dato for vedtak er påført i styrevedtektene, og at det er samsvar i datoene som oppgis
3. publisere opptakskravene for hver utdanning, både for opptak basert på formell kompetanse og for opptak basert på realkompetanse, på hjemmesiden (for eksempel gjennom publisering av studieplanen)
4. utvide dokumentasjon for realkompetansevurdering av norskkunnskaper basert på ikke-formell kompetanse i tråd med våre merknader i vurderingen overfor
5. gi begrunnelse for vedtak om avslag på opptak når vedtaket fattes
6. endre bestemmelser i rutinen for klagebehandling om at en søker eller student «må» begrunne klagen til at de «bør» begrunne klagen
7. slå fast i eksamensreglement hvilke eksamens- og vurderingsformer tilbyder benytter i utdanningen
8. beskrive i eksamensreglement hva slags dokumentasjon som kreves for å søke om utsatt eksamen ved sykdom, dødsfall og lignende, og når den må legges frem
9. slå fast i reglementet at tilbyder skal tilrettelegge studiesituasjonen for studenter med særskilte behov, i tillegg til tilrettelegging av eksamen
10. endre eksamensreglement slik at nye sensorer ved omsensur ikke gjøres oppmerksom på mistanke om plagiat
11. slå fast i reglementet at studenter har adgang til å forklare seg før førstevedtaket om fusk eller forsøk på fusk fattes av rektor
12. slå fast i reglementet at vitnemålet, i tillegg til de forhold som nevnes, skal beskrive nivå i nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og hvilken kvalifikasjonen som oppnås (fagskole 1 eller fagskole 2)

13. slå fast i reglement om fritak og innpassing at omfang, nivå og arbeidsbelastning vurderes, og at dette ikke utelukkende vurderes ut fra fagskolepoeng
14. sørge for at det fremgår tydelig av reglene om klagebehandling at det er faglærer som har hovedansvar for å gi hjelp og støtte til søker eller student, ettersom studentrepresentanten ikke er ansatt ved institusjonen
15. begrunne hvordan målene og indikatorene i kvalitetssikringssystemet fastsettes, og hvorfor tilbyder har valgt disse
16. endre franchiseavtalen eller vedlegg ved avtalen slik at det tydeliggjøres at studentenes vilkår ivaretas ved eventuell avtaleslutt, inkludert tilgang på læringsmateriale, som utgjør en vesentlig del av søknaden
17. legge til rette for at studenter som har påbegynt en fagskoleutdanning må få fullføre fagskoleutdanningen. Det vil si at franchiseavtalen i effekt kan ha opptil to års oppsigelsestid, dersom den frafaller rett etter at studenter har påbegynt den toårige utdanningen. Dersom denne utdanningen tilbys over fire år på deltid, vil oppsigelsestid være fire år.
18. tydeliggjøre i franchiseavtalen at studentene skal få fullføre sin utdanning i det geografiske området de begynte utdanningen, og utdanningen må tilbys som en NOKUT-godkjent fagskoleutdanning av en tilbyder som oppfyller forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften § 3-1. Motstridende bestemmelser må fjernes fra avtalen
19. sørge for at Appendix nevner forpliktelser overfor tilbyder («Fashion Mode AS»), som er en juridisk person, i stedet for en fysisk person
20. endre franchiseavtalen slik at det er tydelig at tilbyder vil kunne gjøre endringer i utdanningene, i strid med andre bestemmelser i avtalen mellom ESMOD og tilbyder, på bakgrunn av informasjon innhentet gjennom kvalitetssikringssystemet
21. endre franchiseavtalen slik at det er tydelig at Norges regelverk i tilfelle av motstrid går foran andre bestemmelser i avtalen

Tilbyder bør

- tydeliggjøre at «skolens eier» ikke velger representant til styret for de ansatte eller studentene, men at disse gruppene velger egne representanter innad
- være konsekvent i hvilke benevnelser som benyttes i styrevedtektene for hvem som eier skolen, i tråd med våre merknader i vurderingen ovenfor
- sørge for at søknadsskjemaet på nettsiden samsvarer med reglementet, i tråd med våre merknader i vurderingen overfor
- tydeliggjøre informasjon i opptaksreglementet om krav om norskkunnskaper for søkere med utenlands utdanning eller annet morsmål enn nordisk
- tydeliggjøre informasjon om flere forsøk ved ikke-bestått eksamen i eksamensreglementet
- tydeliggjøre informasjon om forbedring av eksamen i eksamensreglementet
- tydeliggjøre styrevedtektene slik at det ikke finnes tvil om at det er samme studentrepresentant (med personlig vara) som tiltrer ved klagebehandling i styret og i klagenemnden
- stille spørsmål i studentevalueringer om formidling, pedagogisk tilrettelegging, læringsaktiviteter og vurderingsform, samt vurderingsform og metode
- stille mer eksplisitte spørsmål slik at studentevalueringene er tilpasset utdanningen, og ikke fagskoleutdanning generelt
- stille mer eksplisitte spørsmål i spørreundersøkelse av faglærere og sensorer om gjennomførte læringsaktiviteter, videreutvikling av pedagogisk kompetanse, vurderingsform og metode

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapitlet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.1 Oppsummering

Vi oppfatter tilbyders forventninger og studium som krevende og ambisiøst, men med realistiske mål sett i forhold bransjen. Tilbyders søknad vitner i hovedsak om høy faglig kompetanse og godt faglig innhold. Tilbyder er en del av et omfattende nettverk og har samarbeidsavtaler med en mengde aktører. I tillegg synes undervisningspersonale, infrastruktur og utstyr å være godt på plass.

Det er behov for å tydeliggjøre strukturen i utdanningen gjennom rydding og strukturering av innhold og begrepsbruk i studieplanen. Det må bli helt klart for studentene hvordan progresjonen gjennom utdanningens emner er, når de ulike emnene skal undervises og når studentene skal levere oppgaver innenfor de ulike periodene. Det må også gå klart frem for studentene hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes i hvilke emner og perioder.

Tilbyder må gjennomgå læringsutbyttebeskrivelsene og sikre at omfanget av det studenten skal oppnå i de ulike emnene er hensiktsmessig. Det er et behov for å tydeliggjøre ordningen for praksis i utdanningen, både når det gjelder praksisavtalens innhold, og kompetansekrav og kompetanseutvikling for praksisveiledere. Videre må det tydeliggjøres i studieplanen hvilke(t) emne(r) eksterne konkurranser knyttes til og hvilke læringsutbytter som skal oppnås i slike konkurranser, samt hvordan studentene får nødvendig faglig oppfølging og veiledning i eksterne konkurranser.

Vi vurderer at det er vesentlige mangler i eksamens- og vurderingsordningen i utdanningen, og at tilbyder må gjennomgå kriteriene som er satt for fordypningsoppgaven som avsluttende eksamen.

Vi har påpekt mange forhold og stilt en rekke krav (må-punkter), men mener at tilbyder med god innsats kan rette opp våre krav i løpet av tilsvarsrunden. Vi anbefaler også at tilbyder ved anledning tar våre anbefalinger (bør-punkter) til seg.

3.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.2.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Formelt opptakskrav

Formelt opptakskrav er beskrevet i søknaden. Det er også beskrevet i kapittel tre i studieplanen og i kapittel 1 i reglementet.

I både studieplanen og søknaden går det frem at søkere til utdanningen må ha fullført videregående opplæring med svennebrev i kjole- og draktsyer. Dette svennebrevet er relevant å kreve for inntak til studiet. I tillegg kunne tilbyder vurdere å godkjenne herreskredder som formelt opptakskrav. På side 9. i studieplanen står det at studenten i sin avsluttende eksamen blant annet kan jobbe med herreklær.

Realkompetanse

Retningslinjer for opptak på bakgrunn av realkompetanse står beskrevet i både søknadens og studieplanens krav til opptak på bakgrunn av realkompetanse. Minimumsalder for søker er 19 år det året det søkes opptak. Søkere må levere dokumentasjon på realkompetanse som tilsvarer fullført og bestått videregående opplæring i kjole- og draktsyer. Søkere må levere dokumentasjon for fellesfag som tilsvarer læreplanene i vg1 og vg2 i yrkesfaglige programområder. Realkompetansen vurderes opp mot læringsutbytte på nivå 4A i NKR.

Søkere må ha kunnskap om søm og design, kunne designe og sy klær som er tilpasset enkeltkunder, kunne bruke symaskin og annet verktøy i fremstilling av klær. Søkere må kunne kreativitet i bruk av form, farger og ulike tekstilstoffer. I tillegg må de kunne kommunisere på engelsk. Det bør fremkomme i omtalen rundt opptak at det meste av faglitteraturen er på engelsk.

Det kommer tydelig frem i reglementet at realkompetansen vurderes i forhold til det formelle opptakskravet. Realkompetansen kan oppnås både gjennom utdanning og praktisk relevant yrkeserfaring over fem år:

- a) Realkompetanse kan oppnås gjennom en kombinasjon av svennebrev og yrkeserfaring,
- b) Realkompetanse kan oppnås gjennom bestått studiespesialisering, privateksamen i bestemte utdanningsprogram og 2 års relevant yrkeserfaring.
- c) Relevant yrkeserfaring som kan godkjennes er medarbeider i klesbutikk, lager innen tekstilbransjen, styling av mote, styling av klær, design, modellisme, søm og kostymearbeid ved scenekunst.

For å dokumentere realkompetansen må søkeren til studiet utforme dokumentasjon slik at den kan vurderes opp mot læringsutbyttebeskrivelsene/kompetansemålene i det oppgitte svennebrevet for formell kompetanse. Det ville være hensiktsmessig å beskrive i reglement og studieplan mer konkret hvordan en slik bør utforming skal være.

I reglementet blir det henvist til hjemmesiden for opptakskrav. På hjemmesiden finnes ikke opptakskrav, men det blir det henvist til studieplanen. Vi forutsetter at tilbyder iverksetter hjemmesiden, og gjør opptakskravene tilgjengelige her, ved godkjenning av utdanningen.

Norskkunnskaper

For opptak blir det stilt krav til norskkunnskaper. Godkjent formell kompetanse er dokumentert norsk hovedmål og norsk muntlig tilsvarende vg1 og vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring.

Søker kan legge frem dokumentasjon fra arbeidsgivere der det bekreftes norskkunnskap som tilsvarer Norsk vg1 og vg2. Søkere med utenlandsk utdanning eller annet morsmål enn norsk og nordisk må ha bestått Norskprøve 3 som måler norskkferdigheter på nivå B1 (Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og Common European Framework of Reference for Languages).

Krav til dokumentasjon har eget punkt der det blir gjort rede for hva som kreves for at den skal bli godkjent i søknadene for opptak.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- vurdere å godkjenne herreskredder som formelt opptakskrav
- sikre at det fremkommer i omtalen rundt opptak at det meste av faglitteraturen er på engelsk
- beskrive i reglement og studieplan mer konkret hvordan en utforming av en realkompetansesøknad skal være

3.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Vedlagt søknaden har tilbyder tatt med en oversikt over 16 samarbeidspartnere. I tillegg ligger det ved 16 signerte intensjonsavtaler om samarbeid. Disse avtalene bygger på Intensjonsavtale om partnerskap, og er revidert med ny sluttdato frem til september 2016.

Intensjonsavtalene beskriver at partene skal utvikle et samarbeid innenfor ett eller flere områder. Disse områdene omfatter kvalitetssikring av at fagskoleutdanningen for motedesign og modellisme er i tråd med bransjens utvikling, at studentene gis innsikt i bedriftens arbeidsområder og at det holdes faste møtepunkter for felles kompetanseutvikling. Videre omfatter avtalene at det gis mulighet for prosjektarbeid og/eller praksis for studentene, og at det utvikles et kunnskapsmiljø i tilknytning til skolen som er utadvendt og til nytte for både bransjen og studenter. I søknaden viser tilbyder til at møtene med samarbeidspartnerne har tatt utgangspunkt i studieplanen og læringsutbyttebeskrivelsene. Hensikten er å sikre at læringsutbyttet har relevans for yrkesfeltet. Vedlagt søknaden er det også to møtereferater, hvor det ene viser til konkrete ønsker om å sette i gang samarbeid om praksis mellom tilbyder og Planina by Nina.

I tillegg beskrives det i studieplanen at det vil bli gjennomført ekskursjoner til motemesser, aktører og bedrifter i tekstil- og motebransjen. Dette gjennomføres for at studentene skal få et innblikk i, og en opplevelse av, bransjens praktiske virkelighet. Studentene skal kunne koble dette til eget fagskolestudiearbeid og få mulighet til å se læringsutbyttene utført i reelle arbeidsoppgaver. Andre ekskursjoner til relevante museer, utstillinger, gallerier og/eller teater/opera gjennomføres for impulser, inspirasjon og forståelse for variasjonene innenfor tekstil- og motebransjen.

To internasjonale studieturer inngår også i løpet av fagskolestudiet. Den ene studieturen går til ESMOD Paris og besøk på stoffmessen Premiere Vision. Den andre studieturen går til Hong Kong, der man er på fabrikkbesøk og møter leverandører for ulike tekstilsegment. For studenter som velger å bli igjen på skolen istedenfor å reise på studieturene, er det lagt opp til ekskursjoner i Oslo i samarbeid med samarbeidspartnerne til skolen.

Tilbyder er gjennom ESMOD en del av et bredt internasjonalt nettverk som består av lærere, faglig ansvarlig, pedagogisk ansvarlige, annet personell, studenter, tidligere studenter og samarbeidspartnere. Studentene får slik kontakt med nettverkets resurser, og dette bidrar til at utdanningen får et internasjonalt preg og gir mulighet for utveksling.

Vi vurderer at tilbyder har sikret samarbeid med aktører i yrkesfeltet og faglige nettverk, som kan bidra til at studentene kan få et innblikk i og en opplevelse av bransjens praktiske virkelighet og se læringsutbyttene utført i reelle arbeidsoppgaver. Dette viser tilbyder gjennom de 16 vedlagte intensjonsavtalene, samarbeid om praksis og gjennom å delta i ESMOD-nettverket.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Vurdering

Tilbyder beskriver, som nevnt over, at fagskolen gjennom ESMOD er en del av et bredt internasjonalt nettverk som består av lærere, faglig ansvarlig, pedagogisk ansvarlige, annet personell, studenter, tidligere studenter og samarbeidspartnere, men dette punktet er ikke relevant for denne utdanningen.

3.2.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Vurdering

Tilbyder har lagt ved en bredt sammensatt liste med oversikt over aktuelle praksissteder for Fashion Mode AS. Her inngår aktører som til sammen representerer en mengde ulike perspektiver og fagområder innen feltet. Dette omfatter alt fra sports- og fritidsklær som Helly Hansen produserer, enkeltdesignere og merker som Cathrine Hammel og Mette Møller, masseproduksjon og større kjeder Hennes & Mauritz og Moods of Norway, til formidlingsinstitusjoner som Den Norske Opera og Ballett

og Norsk Folkemuseum. I tillegg er det en rekke andre mer spesialiserte felt som dekkes av samarbeidspartnerne, som inkluderer brudekjolekolleksjoner, event- og PR-arbeid, hår og frisyre, sminke og skjønnhet, og som dekkes av aktører som Saga Furs, BIRKMAR pr & concept, Adam & Eva Gruppen og L'Oreal Norge.

Organiseringen av praksis er beskrevet i en egen *Mal for praksisavtale* mellom tilbyder og samarbeidspartner. I denne malen er omfanget av praksis timetallfestet til to uker, med seks timer hver dag. Malen gir en beskrivelse av praksissamarbeidet og av partenes ansvar. Videre beskrives økonomiske forhold, veiledning, oppfølging/evaluering, rapportering, tilbud til veilederne og avtalens varighet og vilkår. Det er ikke beskrevet læringsutbytter eller krav til praksisveileders kompetanse og kapasitet i malen. Det er videre ikke tidfestet i malen mengde og hyppighet på veiledning og oppfølging av studenter i praksis, eller krav til veiledningens innhold i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene og vurderingskriteriene for praksis. Det står heller ingenting i malen om forpliktelser til kontakt mellom tilbyder og praksissted i løpet av praksisperioden. Dette er derimot beskrevet i praksisdokumentet som er vedlagt studieplanen. I dette dokumentet beskrives både tilbyders og praksisstedets forpliktelser, og studentens ansvar. Tidfesting av praksis, læringsutbyttebeskrivelser og økonomiske forhold, som at student ikke har krav på lønn for ordinær praksis, er også beskrevet her.

Vurderingskriteriene for praksis og vurderingsskjema for praksis er også vedlagt studieplanen, som Vedlegg 2. Dette vurderingsskjemaet skal signeres av praksisveileder og student etter endt praksis.

I vedlegget *Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell* beskrives krav til praksisveileders kompetanse. Dokumentet inneholder også noe informasjon om møter med skolen og nødvendig opplæring om hvordan praksisoppgaven formuleres, formildes og vurderes.

Vi vurderer at tilbyders beskrivelse av praksis gjennom søknaden og de nevnte vedleggene; Intensjonsavtalene, *Mal for praksisavtale*, *Vurderingskriteriene for praksis og vurderingsskjema for* og *Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell* er omfattende, konkrete og dekkende for de fleste krav som stilles til praksis, men disse dokumentene oppleves som enkeltstående skjemaer hvor sammenhengen ikke går tydelig frem.

Det beskrives ikke i søknad, praksisavtale, eller praksisdokument hva som kreves med hensyn til praksisveilederes kompetanse og kapasitet, utover at praksisveileder skal ha relevant erfaring (og eventuelt utdanning) for det studenten skal veiledes i. Dette omtales i vedlegget *Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell*, men det bør også inn i malen for praksisavtale og i praksisdokumentet. Se for øvrig vår vurdering av praksisveileders kompetanse, i kapittel § 3-6 (3) *Praksisveileder*.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- samordne innholdet i de ulike dokumentene som angår praksis, og sikre at disse står i forhold til hverandre, samt tydeliggjøre at disse dokumentene til sammen dekker hele praksisfeltet
- tydeliggjøre i praksisavtalen hvilke krav som stilles til praksisveileders kompetanse og kapasitet

- tydeliggjøre i praksisavtalen praksisstedets forpliktelser i praksisperioden, læringsutbytter for praksis, samt mengde og hyppighet på veiledning og oppfølging av studenter i praksis

3.2.5 Fagskolepoeng og arbeidsmengde

- (5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.
 (6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

Utdanningen er et fulltidsstudium over to år. Utdanningen starter opp i uke 35 i første studieår og avsluttes i uke 24 i andre studieår. Utdanningen er totalt på 3019 timer fordelt på 74 uker. Totalt antall nominerte arbeidstimer for studentene omfatter lærerstyrt veiledning/undervisning på 239 timer og praktisk opplæring med faglærer i 1381 timer. I tillegg kommer praksis på 60 timer og egenarbeid utenom ordinær skoletid på til sammen 1339 timer.

Timene er satt inn i en tabell som viser hvordan det totale antall timer på utdanningen er fordelt mellom lærerstyrt tid og egenarbeid på hvert emne. Tilbyder har satt opp en detaljert plan for hver uke i studieplanen, noe som vil gjøre utdanningsløpet forutsigbart for studenten fordi det blir lett å vite hvor stor arbeidsmengde som kreves, og hvordan tiden må disponeres.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

NOKUT gjennomfører i 2014 og 2015 et forsøk hvor vi deler opp den sakkyndige vurderingen av en godkjenningssøknad i to. I den første delen vurderer et panel om læringsutbyttebeskrivelsen (LUB) i den aktuelle søknaden er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og konkluderer med om søknaden er egnet for videre sakkyndig behandling.

Panelets vurdering

Struktur

Læringsutbyttebeskrivelsen er delt inn i kategoriene *kunnskaper*, *ferdigheter* og *generell kompetanse*, og deskriptorene er plassert under riktig kategori.

Nivå

Læringsutbyttebeskrivelsen ligger samlet sett på nivå 5.2 i NKR.

Utformet som kompetansebeskrivelse

Læringsutbyttebeskrivelsen er utformet som en kompetansebeskrivelse, altså hva kandidaten skal kunne, vite og være i stand til å gjøre ved fullført utdanning.

Faglig innhold/profil

Læringsutbyttebeskrivelsens innhold er i hovedsak mer fagspesifikt enn de generiske beskrivelsene i NKR, men ikke så spesifikt at en hvilken som helst endring i utdanningen vil måtte føre til endring i læringsutbyttet. Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å kommunisere med yrkesfeltet og andre utdanningsinstitusjoner, og gir innsikt i utdanningens faglige innhold og profil.

Læringsutbyttebeskrivelsen er egnet til å skille mellom ulike studier.

Noen av deskriptorene er ikke konkretisert like godt. Et eksempel på dette er «har innsikt i egne muligheter for valg av markedssegment og videre utvikling innen motedesign og modellisme». Vi savner også beskrivelser som angår etikk (rettfærdig handel) og økologi, noe vi mener er relevant for utdanninger som angår klesbransjen. Læringsutbyttebeskrivelsen tilfredsstiller de formelle kravene i NKR, men når beskrivelsen legges så tett opp til rammeverket blir fagfeltet lett underkommunisert og utdanningens profil kommer ikke tydelig fram.

Tilbyderen har søkt om godkjenning av to utdanninger innenfor samme fagområde, og dette er en utfordring i deskriptorer i begge utdanningene. Det er derimot ikke de samme deskriptorene som er for lite konkrete. I utdanningen på 120 fagskolepoeng er for eksempel verktøyene og arbeidsmetodene mindre tydelige enn i den ettårige utdanningen. I beskrivelsen av den toårige utdanningen er bransjen og yrkesfeltet beskrevet mer konkret enn i den ettårige. Tilbyder vil derfor kunne ha utbytte av å sammenligne de to beskrivelsene for å gjøre begge deskriptorene mer fagspesifikke.

Konklusjon

Ja, læringsutbyttebeskrivelsen er i tråd med NKR.

3.3.1 Sakkyndiges vurdering

De overbyggende læringsmålene for utdanningen er beskrevet i søknaden og i studieplanen. I studieplanen innleder tilbyder kapittel 6 *Overordnet læringsutbytte* med en definisjon av hva et læringsutbytte er og den grunnleggende beskrivelsen av nivå 5.2 i kvalifikasjonsrammeverket. Under overskriften *Overordnet læringsutbytte for motedesigner og modellør* står de samme læringsutbyttene som er gjengitt i søknaden.

Samlet er innholdet i læringsutbyttene relevant for yrkesfeltet slik at studenten oppnår den kompetansen yrkesfeltet har behov for. Det er likevel behov for en opprydding og presisering i flere av kulepunktene.

Kunnskaper

Deskriptorene under «Kunnskaper» er hentet fra nivå 5 i NKR. Av til sammen seks deskriptorer, er fem hentet fra nivået for Fagskole 2 og én fra nivået for Fagskole 1. To av kulepunktene under «Kunnskaper» utgjør en overlapping, og dette må ryddes opp i. Dette gjelder følgende kulepunkter:

- *«kjenner til motebransjens og tekstilindustriens historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet gjennom mote, drakthistorie, og trendanalyser»*
- *«har kunnskap om motedesign, modellering, drakthistorie, trender og produksjonsprosesser som anvendes til produktutvikling og produksjon av moteplagg i tekstilindustrien»*

Den siste deskriptoren inneholder for mange elementer og bør spisses. Eksempelvis bør motedesign og modellering, som er ferdigheter, skilles fra drakthistorie og trender. Det virker også forvirrende at kunnskap om dette er beskrevet i to kulepunkter.

Ferdigheter

Deskriptorene under «Ferdigheter» forklarer hvordan kandidaten vil kunne gjøre rede for valg av utforming og framstilling av et klesprodukt. Videre skal studenten kunne reflektere over den kreative utøvelsen og kunne justere den etter veiledning. Kandidaten skal også kunne finne og henvise til relevant informasjon og fagstoff for produktutvikling, konstruksjon og produksjon av klær. Innhold og utforming av tre av deskriptorene er presise og konsise. Den siste deskriptoren som beskriver evne til å kartlegge et klesprodukt må bearbeides:

- *«kan kartlegge et klesprodukt og identifisere design og modellismetekniske problemstillinger og behov for endring av tekstiler, produksjonsmetode eller teknikk»*

Den sakkyndige komiteen spør seg hva «kartlegge» og «behov for endring» i denne setningen betyr for det som skal oppnås? Betyr det å analysere hvilket som helst klesprodukt for å kunne utbedre det? Betyr det å kunne kopiere og forandre? Dette må tydeliggjøres.

Generell kompetanse

Læringsutbyttene under «Generell kompetanse» beskriver at kandidaten skal kunne planlegge og gjennomføre oppgaver og prosjekter innen motedesign, i tråd med etiske retningslinjer, enten i en bedrift, alene eller som deltaker i en gruppe. Kandidaten skal kunne utføre arbeid og prosjekter etter motebransjens behov. I kulepunkt nummer tre, som omhandler å bygge relasjoner med bransjekolleger innen ulike faggrupper, er det uklart hvem disse bransjekollegerne er:

- *«kan bygge relasjoner med bransjekolleger innen ulike faggrupper i motebransjen samt med motefotografer, tekstilagenter, innkjøpere og tekstil-agenturer»*

Tilbyder bør tydeliggjøre dette kulepunktet. Kanskje «samt med» bør forandres til «inkludert» eller «slik som»?

Generell vurdering av læringsutbyttebeskrivelsene

Læringsutbyttene er beskrevet som den kompetansen studenten har oppnådd gjennom utdanningen. Samlet sett er de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene i stor grad oppdatert med hensyn til utviklingen innenfor yrkesfeltet. Tilbyder har tilpasset innholdet i læringsutbyttene til Fagskole 2 i kvalifikasjonsrammeverket (NKR), og gjort formuleringene fagspesifikke.

Tilbyder kan gjerne beskrive hvordan de definerer begrepene «tekstilindustrien» og «motebransjen». Begrepene er sentrale for utdanningen, og bør defineres for å presisere studentens yrkeskompetanse. De blir brukt flere steder i læringsutbyttebeskrivelsene.

Når tilbyder retter på de påpekte manglene i læringsutbyttebeskrivelsene, vil studentenes vitnemål gi en arbeidsgiver tilstrekkelig informasjon om hva studenten kan, vet og er i stand til å gjøre etter endt utdanning.

Læringsutbyttet er ambisiøst, men likevel realistisk for et toårig fagskolestudium. Som motedesigner og modellør har du en sammensatt kompetanse, som vi mener inngår i det tilbyder har beskrevet som studentenes læringsutbytte. Formuleringene har et vokabular som er faglig relevant. Vi tilråder at tilbyder tydeliggjør formuleringen av læringsutbyttene under praktiske ferdigheter, kunnskap om bransjen og egenskaper knyttet til arbeidsformer, slik vi har kommentert over.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må rydde opp i og presisere læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med våre vurderinger ovenfor.

Tilbyder bør beskrive hva som ligger i begrepene «tekstilindustrien» og «motebransjen».

3.4 Utdanningens innhold og oppbygning (§3-3)

3.4.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

I søknaden er navnet på utdanningen oppgitt til å være *motedesigner og modellør*. Tilbyder uttrykker at dette navnet kommuniserer direkte til studenter, arbeidsgivere i mote- og tekstilbransjen og til samfunnet for øvrig. Ifølge tilbyder, er motedesign og modellisme etablerte begreper, og *motedesigner og modellør* dekkende for innhold og læringsutbytte i utdanningen. Vi mener det valgte navnet er dekkende for utdanningen og emnene det blir undervist i.

Vi ønsker å kun gjøre oppmerksom på at det foreslåtte navnet på utdanningen kan forveksles med *motedesign og modellisme*, som er en utdanning på en annen fagskole i Oslo.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.2 Utdanningens innhold og emner

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.

(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte.

Vurdering

Sammenhengen i utdanningen

I studieplanen gjør tilbyder rede for oppbyggingen/organiseringen av utdanningen *motedesigner og modellør*. Studiet er bygd opp over følgende fem emner; 1 *design og produktutvikling*, 2 *yrkes- og bransjeteori*, 3 *modellering og mønsterkonstruksjon*, 4 *søm* og 5 *praksis*. Emne 4 omtales på side åtte i studieplanen som «søm og praksis». Tilbyder må her presisere at praksis ikke er emne 4, men emne 5.

Utdanningen er ikke konstruert med emner som bygger på hverandre og som gjennomføres med et emne av gangen med en klart definert undervisningsperiode og progresjon. Isteden forstår vi det slik at emnene pågår vekselvis i det tilbyder kaller for «perioder» helt frem til avsluttende eksamen i siste semester. Tilbyder beskriver at det som inngår i én periode tilsvarer alt som angår en prosess fra inspirasjon og idé til ferdig produkt. I prinsippet skal studenten arbeide med det samme faglige innholdet i hver periode, men med økende erfaring og kunnskap utover i studiet. Studiet er delt inn i åtte perioder, og emne 1–4 inngår i alle disse periodene. Emne 5, *praksis*, inngår kun i periode 2. Studentene skal besvare en periodeoppgave for hver periode, mens periode åtte er avsluttende eksamen.

Studieplanen gir ikke et helt tydelig bilde av strukturen og oppbygningen for studiet. Det går ikke frem av studieplanen hvilke emner som undervises når. Ifølge tilbyder er denne strukturen valgt for å gjøre utdanningen mest mulig lik et reelt produktutviklingsforløp i tekstil- og motebransjen. Selv om vi kan forstå intensjonen bak dette, kan denne måten å bygge opp studiet på gjøre det vanskelig for studentene å få en forståelse for progresjonen og oversikt over hvilken undervisning og hvilke oppgaver de skal gjennom på hvilket tidspunkt i studieforløpet. Dette kan skape en lite forutsigbar studiesituasjon for studentene. Tilbyder må tydeliggjøre strukturen i studieløpet i studieplanen, slik at det fremgår når de ulike emnene skal undervises innenfor de ulike periodene, slik det står nå er det problematisk å få inntrykk av progresjonen.

Tilbyder argumenterer for at emnene og oppgaveformen er gjennomgående for hele studiet for å kunne gi studentene kontinuitet i læringsarbeidet, og at man oppnår progresjon ved at kravene heves fra periode til periode. For å besvare periodeoppgavene og eksamen, skal studentene ta i bruk det de har tilegnet seg i emnene.

I studieplanen visualiserer tilbyder utdanningens sammenheng og progresjon i en illustrasjon som likner togsviller som blir heftet til hverandre. I kapittel åtte, «Den indre sammenhengen», har tilbyder i tillegg utarbeidet en tabell som viser sammenhengen mellom det overordnede læringsutbyttet for utdanningen og emnene i utdanningen. Tabellen går over elleve sider. Hvert emne er markert med en egen fargekode som er med på å gjøre tabellen mer oversiktlig.

Når tilbyder får korrigert studieplanen i henhold til våre merknader, mener vi at studiets emner samlet sett har et faglig innhold som er godt og relevant for utdanningen.

I søknaden fremgår det samme om oppbygningen av studiet som står i studieplanen. I tillegg står det at «Emnene undervises tverrfaglig og med en jevn progresjon gjennom året, og derigjennom oppnås læringsutbyttet for utdanningen». Vi synes «undervises tverrfaglig» er et uklart begrep. Ut fra resten av beskrivelsen av utdanningens innhold og oppbygning vil «tverrfaglig» bety at alle fag inngår i alle emner i periodene på alle nivå.

Emne 1 Design og produktutvikling, 40 fagskolepoeng

I dette emnet skal studenten blant annet oppnå *kunnskap* om illustrasjonsteknikker, fargelære, presentasjonsteknikker, samt bruk av trykk og mønsterrapporter for anvendelse på design for dame, herre og barn. Videre skal studenten ha kunnskap om kreative prosesser for idéutvikling, kolleksjonsoppbygging og -planer. I tillegg skal studenten ha kunnskap om salgs- og profilmateriell, og om designprosessen fra idé til ferdig moteprodukt. I det nest siste kulepunktet står det at studenten skal kunne «vurdere eget arbeid med produktspesifikasjoner til fabrikant av klær og krav til kvalitet og standard i utforming av disse». Denne deskriptoren gir ikke presis informasjon om hvilken kunnskap som skal oppnås. Tilbyder må tydeliggjøre dette.

Deskriptorene under *ferdigheter* beskriver at studenten blant annet skal redegjøre for sine valg av kreative prosess for fremstilling av et plagg eller en kolleksjon, presentasjonsmetoder og teknikk for salgsmateriell og i sin kreative prosess. Videre skal studenten kunne kartlegge et produktdesign og identifisere problem og behov for endring.

I kategorien *generell kompetanse* sies det at studenten skal kunne planlegge og gjennomføre produktutvikling og oppbygging av kleskolleksjoner etter bransjens behov, benytte digitale verktøy i utarbeidelse av diverse materiell, og bygge relasjoner med bransjekolleger. Til sist skal studenten kunne bidra til organisasjonsutvikling gjennom bruk av kunnskaper om kreative prosesser. Vi stiller spørsmål ved hvordan man kan koble kompetanse i organisasjonsutvikling til kunnskap i kreative prosesser, og mener tilbyder må tydeliggjøre dette. I kulepunkt to kan det også synes som om det er en forventning om at studentene skal kunne utarbeide grafisk materiell som profil og logomateriell for en kolleksjon:

- «*kan benytte tilegnede kunnskaper og ferdigheter om digitale verktøy i utarbeidelse av arbeidstegninger, kolleksjonsplaner, presentasjon, profil- og logomateriell for en kolleksjon etter bedriftens behov*»

Dette mener vi blir for omfattende i en toårig fagskoleutdanning innenfor motedesign. Tilbyder må presisere og begrense hvilken kompetanse studenten skal oppnå i gjeldende fagskolestudium for å kunne utarbeide løsninger innenfor grafisk design for en bedrift.

Emne 2 Yrkes- og bransjeteori, 20 fagskolepoeng

Studenten skal blant annet ha *kunnskap* om produksjonsprosesser og egenskaper i fiber som blir brukt i tekstiler for klær, om miljøspørsmål og tekstilproduksjon samt om moter, drakthistorie og trender, internasjonale aktører i motefeltet og deres historie. Videre skal studenten ha kunnskap om organisering og planlegging av motevisninger, og ha kjennskap til aktører i profesjonsnettverk. Studenten skal kunne oppdatere sin kunnskap om alt som inngår i aktuelle moteplagg, og innenfor design og modellisme. Studenten skal ha kontakt med leverandører, produsenter og fabrikk, og skal ha kjennskap til tradisjoner i blant annet sømteknikker og materialer. Studenten skal videre kjenne til betydningen av motedesign og hvordan moten påvirkes av samfunnet, og ha innsikt i egne muligheter for valg av spesialfelt og markedssegment. Det samme gjelder den egne videre utvikling innen konstruksjon og modellering.

Ferdigheter har læringsutbyttebeskrivelser som kan deles inn i flere kategorier. Studenten skal blant annet kunne reflektere over forskjellige deler i en kreativ prosess. Videre skal studenten kunne reflektere over bruk av historie og trender i produktutvikling, av egen organisering og gjennomføring av motevisning. Studenten skal også kunne finne informasjon og vurdere relevans av fagstoff for

arbeidet med design og modellisme. Studenten skal kunne kartlegge klesplagg og produktdesign og identifisere problemer med valg av sømteknikk, tekstiler og materialer.

Under *generell kompetanse* er det formulert at studenten blant annet skal kunne planlegge og gjennomføre produksjon av plagg i tråd med etiske regler og miljøhensyn samt utføre design og gjennomføre moteshow. Studenten skal videre kunne bygge relasjoner i og presentere trender for bransjen, og kunne bidra til utviklingsutvikling.

Det forekommer gjentakelser av læringsutbyttebeskrivelser i emneplanen for emne 2: Under *kunnskap* og *generell kompetanse* blir samme deskriptor nevnt to ganger. Oppstillingen av læringsutbytter må også få en klarere struktur ved at tilbyder plasserer sammen deskriptorer som naturlig er knyttet til den samme tematikken. Eksempler på dette er bransjekunnskap, historie, design og teknikk.

Vi mener at summen av læringsutbytter som studenten skal oppnå i dette emnet er for omfattende. Dette gjelder både summen av deskriptorer, og innholdet i hver enkelt deskriptor. Slik det nå fremstår mangler en fremstilling av hva som er kjernen i utdanningen. Hvor stor vekt legges på produksjonsprosesser og tekstilkunnskap og forskrifter? Historisk kunnskap om drakt og mote? Kunnskap om messer, trend og marked? Skal studenten ha kunnskap om mote som fenomen og betydning lik et akademisk studium? Skal studenten være organisatorer av arrangement innen motefeltet? I hvilken grad er det rom for kjernefagene motedesign og modellisme i Emne 2 når deskriptorene gir inntrykk av at kunnskapsområder som skal støtte det sentrale kunnskapsfeltet blir for stort? Tilbyder må gå gjennom alle deskriptorer og redigere ned antallet, spesielt under *kunnskaper*. Tilbyder må også finne formuleringer som gir et korrekt bilde av omfanget av det enkelte tema.

Emne 3 Modellering og mønsterkonstruksjon, 34 fagskolepoeng

Under dette emnet skal studenten blant annet ha *kunnskap* om modelleringsteknikker og konstruksjonsmetoder for tilvirkning av plagg for dame, herre og barn, samt om arbeidstegninger og beskrivelser for tilvirkning av plagg og om konstruksjon av mønster. Studenten skal videre ha kunnskap om modellering og drapering som en kreativ prosess for produktutvikling, manipuleringsmetoder for endring av snitt og gradering av størrelser, og ha kunnskap om ulike designeres bruk av modellering. Videre skal studenten ha innsikt i egne muligheter for valg av spesialfelt, markedssegment og videre utvikling.

Av *ferdigheter* skal studenten blant annet kunne redegjøre for sine valg av teknikk for modellering og konstruksjon ved utforming av mønster, og kunne reflektere over egen teknisk utførelse samt kartlegge et plagg og identifisere problem og behov for korrigerings.

Av *generell kompetanse* skal studenten blant annet etter etiske retningslinjer kunne planlegge og gjennomføre konstruksjon eller modellering til stoff for dame, herre og barn. Innholdet i deskriptoren «kan bygge relasjoner med kolleger, designer, innkjøper og produksjonsansvarlig om passform, funksjonalitet og valg av metode for utforming av mønster til et plagg» ser ut til å være satt sammen av to setninger. Tilbyder må rette opp i språket her.

Som under deskriptoren i emne 1, står det også i emne 3 at studenten skal ha kompetanse til å kunne bidra til utviklingsutvikling. Vi stiller spørsmål ved dette, og ber tilbyder ta en ny vurdering her. Det finnes ikke litteratur i emneplanen som indikerer at temaet inngår i undervisningen. Vi stiller også spørsmål ved om det er en relasjon mellom begrepet «organisering» i emne 5 og «utviklingsutvikling» i siste deskriptor i emne 2 og 3. Tilbyder bør klargjøre dette.

Utenom de nevnte kommentarene fremstår dette emnet som relevant i innhold og omfang for å kunne nå læringsutbyttet for utdanningen. Deskriptorene er stort sett utformet med et presist vokabular.

Emne 4 Søm, 24 fagskolepoeng

I dette emnet skal studenten blant annet ha *kunnskap* om teknisk utstyr og redskaper for søm og tekstilproduksjon av klær, produksjonsrekkefølge, tekstiler og innleggstoffer og beregning av kostnader samt om arbeidstegninger med beskrivelser for tekstilproduksjon. Videre skal studenten ha kunnskap om teknikker for søm og montering, om foring og om ressursbesparende utnyttelse av materialer. Det er to deskriptorer knyttet til «ressursbesparende utnyttelse av materialer» som er nesten identiske. Tilbyder må se på om det er tilstrekkelig med én deskriptor. Studenten skal videre kunne vurdere eget arbeid i forhold til kvalitetskrav for tekstilprodukter i produksjon. Én deskriptor som er nevnt i emne 3 blir gjentatt her; «har innsikt i egne muligheter for valg av spesialfelt, markedssegment og videre utvikling innen søm og produksjon av klær til, dame, herre og barn».

Forventede *ferdigheter* er å kunne gjøre rede for valg i prosessen med fremstilling av et plagg, å kunne reflektere over egen sømteknisk utførelse og å justere under veiledning. Videre skal studenten kunne kartlegge plagg og identifisere problemer med montering og iverksette prosess for korrigerings.

Som *generell kompetanse* skal studenten i tråd med etiske retningslinjer for miljø, kunne planlegge og gjennomføre produksjon av plagg. Videre skal studenten kunne benytte tilegnede kunnskaper og ferdigheter i søm etter bedriftens, markedets og motebransjens behov. Den siste deskriptoren, «kan bygge relasjoner med kolleger, designer og produktansvarlig om valg av produksjonsmetode og sømteknikk for fremstilling av plagg til dame, herre og barn», må tydeliggjøres.

Sett bort fra merknadene over knyttet til enkelte deskriptorer, virker læringsutbyttene riktige og relevante for emnet søm.

Emne 5 Praksis, 2 fagskolepoeng

For praksisemnet er læringsutbyttet definert som at studenten skal ha *kunnskap* om organisering, struktur og arbeidsfordeling i en bedrift i tekstilbransjen. Videre skal studenten kunne bygge relasjoner og nettverk i bedriften og reflektere over egen organisering og gjennomføring av arbeidsoppgaver og kunne ta veiledning fra praksisveileder.

I emnet praksis brukes begrepet «organisering» i deskriptorer for *kunnskap* og *ferdighet*. Slik det fremstår er det «organisering» og «bygge relasjoner og nettverk» som blir stående som sentralt i emnet praksis. Vi stiller spørsmål ved om praksisperioden kan være plassert for tidlig i studiet for å kunne oppnå denne kompetansen uten en mer utviklet faglig erfaring som ballast, og om praksisperioden burde vært forlenget. Vi stiller spørsmål om hva relasjonen er mellom organiseringsbegrepet som er brukt i deskriptorer i praksisperioden og «organisasjonsutvikling» brukt i emne 2 og 3.

Generelle kommentarer til emnene

Læringsutbyttebeskrivelsene for emnene formidler hva som er forventet oppnådd etter åtte perioder, og er ikke plassert i en progresjon. Dette til tross for at tilbyder skriver at hver av de syv første periodene vil ha en periodeoppgave. Den åttende perioden er avsluttende eksamen. Vi ser at denne strukturen kan gjøre det vanskelig for student og sensor å vite hvor nivået for vurdering for hver periode skal ligge, i og med at det er de samme emnene som undervises i alle periodene. Se for øvrig vår vurdering av dette i kapittel 3.7.1, «Eksamens- og vurderingsordningene».

Pensum

Tilbyder bruker ESMOD sine egne undervisningsbøker. Listen består nesten utelukkende av titler fra denne utgiveren. Disse er på engelsk, og vi mener det derfor enten bør være et krav for opptak at søkeren behersker engelsk, eller alternativt at det tas inn et eget læringsutbytte om at studenten kan engelsk fagvokabular. Med unntak av noen få enkelttitler deles utgivelsene fra ESMOD inn i kategorier: *The design process* (5 titler), *The grammar of western clothing* (4 titler), *Become a pattern drafter* (7 titler) og *Focus on fashion details* (4 titler). Tilbyder inkluderer også webadresser til blant annet lovdata om forskrifter som pensum. For hvert emne står alle kilder oppført med sidehenvisninger for hva som inngår i pensum. Vi synes ESMOD sine utgivelser dekker mye av de områdene utdanningen skal inneholde. Vi har i vurderingen av emner over nevnt utfordringer knyttet til kompetanse i «organisasjonsutvikling», og stiller oss spørsmål om dette temaet blir ivaretatt i pensumlitteraturen.

Det er to titler som står i kapittelet for litteratur som vi ikke finner igjen under noe emne. Det er *Une année des styles* og *The art of draping*.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- rydde i studieplanen slik at emne 5, *praksis*, ikke blir nevnt under emne 4, *søm*
- tydeliggjøre strukturen i studieløpet i studieplanen, slik at det fremgår når de ulike emnene skal undervises innenfor de ulike periodene
- sørge for at alle deskriptorer under *kunnskap* i emne 1 gir presis informasjon om hvilken kunnskap som skal oppnås
- tydeliggjøre på hvilken måte kompetanse i organisasjonsutvikling eventuelt skal kobles til «kunnskap i kreative prosesser» under *generell kompetanse* i emne 1
- gjøre deskriptorer under *generell kompetanse* i emne 1 mindre omfattende i tråd med vurderingen over
- gjennomgå læringsutbyttebeskrivelsene under emne 2 og minske omfanget av det studenten skal oppnå, i tråd med vurderingen over – herunder redusere antall deskriptorer og gi et korrekt bilde av omfanget av hvert enkelt tema
- rette opp i språket i én deskriptor under *generell kompetanse* i emne 3, i tråd med vurderingen over
- se på om det er tilstrekkelig med én deskriptor knyttet til «ressursbesparende bruk av materialer» under *kunnskap* i emne 4
- tydeliggjøre den siste deskriptoren under *generell kompetanse* i emne 4
- rydde i gjentakelser i oppstillingen av læringsutbyttebeskrivelser i emnene for å få en klarere struktur, for eksempel ved å plassere sammen deskriptorer som naturlig er knyttet til den samme tematikken

Tilbyder bør

- bruke mer presise og tydelige formuleringer enn «undervises tverrfaglig»

- vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig om studentene skal få kompetanse til å kunne bidra til organisasjonsutvikling under emne 3, og klargjøre hva som eventuelt er relasjonen mellom «organisering» i emne 5 og «organisasjonsutvikling» i emne 2 og 3
- vurdere om praksisperioden burde vært flyttet til et tidspunkt senere i studieløpet og om praksisperioden burde vært forlenget
- vurdere om det bør være et krav for opptak at søkeren behersker engelsk

3.4.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Studieplanen følger Esmod Internationals krav til kvalitet for franchisetakere, og er i store trekk oversiktlig og forståelig med det innhold som NOKUT krever. Navnet på utdanningen går frem av forsiden sammen med opplysning om at dette er et fagskoletilbud som gir 120 fagskolepoeng. I innledningen gjør tilbyder rede for formålet med utdanningen og forklarer ESMOD-konseptet som dette utdanningsprogrammet er en del av. Planen beskriver ellers opptakskrav, studiets omfang og forventet arbeidsmengde spesifikt for hvert emne, og inneholder et kapittel om oppbygning og organiseringen av utdanningen, i tillegg til emneplaner og egen litteraturoversikt.

Studieplanen presenterer det overordnede læringsutbyttet for utdanningen og hvert enkelt emne med litteraturliste og læringsutbyttebeskrivelser. Et eget kapittel presenterer den indre sammenhengen av utdanningen i tabellform der læringsutbyttene for utdanningens ulike emner er markert i hver sin fargekode. Dette oppsettet er tydeligere og mer strukturert enn i emneoversikten i kapittel 7. Her må læringsutbyttene gjennomgås og sorteres for å rette opp det uryddige inntrykket. Dette har vi kommentert i kapittel 3.4.2, «Utdanningens innhold og emner».

Studieplanen gir i eget kapittel god informasjon om undervisningsformer og læringsaktiviteter. Her presenterer tilbyder det som inngår av interne og eksterne læreres rolle, samt forventninger til studentenes innsats, deltakelse og egenarbeid. Læringsplattformen It's Learning presenteres i et eget avsnitt.

Arbeidskrav for hvert emne er godt forklart i eget kapittel I dette kapittelet står det at studenten får tildelt oppgaven den dagen perioden starter og at det der står opplyst om kriteriene oppgaven vil bli vurdert etter. Denne informasjonen bør også stå nevnt i kapittel 7 der emner og læringsutbytter er presentert, og i kapittel 5, «Oppbygning og organisering av utdanningen». Vurdering og eksamen blir forklart på en grundig måte i eget kapittel.

Studieplanen har to vedlegg. Vedlegg 1 er undervisningsplanen. Dette er en oversikt over de ulike periodene i utdanningen. De åtte periodene pluss ferier i studieåret har fått ulike fargekoder som forklares ved innledningen til kapittelet. Hver uke av fagstudiet blir forklart skjematisk og detaljert slik at det er lett å orientere seg om innholdet fra uke til uke. De ulike emnene i studiet er gjennomgående i alle perioder. Denne tabelloversikten gir også en viktig forståelse av progresjonen i studieforløpet.

Vedlegg 2 er praksisdokumentet, vurderingskriteriene for praksis og vurderingsskjema for praksis. Læringsutbytte for praksis beskrives i egen emneplan (emne 5) i studieplanens kapittel 7.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør sørge for at informasjon om oppgavene som tildeles i begynnelsen av hver periode inkluderes i kapittel 7 der emner og læringsutbytter er presentert og i kapittel 5, «Oppbygning og organisering av utdanningen».

3.5 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.5.1 Veiledning og oppfølging

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

I søknaden og studieplanen beskrives tilgang for studentene til faglærere i undervisningstiden. Én av faglærerne er tilgjengelig for gruppen samlet, mens en annen faglærer er tilgjengelig for individuell oppfølging. Veiledningen og oppfølgingen foregår i undervisningsrommene.

Individuell veiledning av periodeoppgave gis direkte under studentens utførelse, og beskrives som et strukturert system med faste muligheter for individuell veiledning og oppfølging gjennom at studentene skriver seg opp på veilednings- og oppfølgingsliste på tavlen. Denne listen skal være fullført av faglærerne i løpet av samme dag, eller senest innen klokken 12 neste dag, for å sikre at studentens arbeid med periodeoppgaven ikke skal stoppe opp, men hele tiden være i kontinuerlig utvikling.

Det beskrives også i studieplanen at et fast antall timer på 8 timer per periode er avsatt til individuell veiledning til studentene, mens for den avsluttende perioden med eksamen og fordypningsoppgave, er det satt av 52,5 timer veiledning for hver student. Dette anser vi som relativt mye og vi er usikre på om det lar seg gjøre praktisk. Tilbyder må redegjøre for hvordan det er praktisk mulig med så mange timers veiledning per student ut fra tilgjengelige undervisningsressurser, og vurdere å redusere antall timer satt av til veiledning per student i forbindelse med eksamen/fordypningsoppgaven.

Veiledning i praksis

Krav til veiledning og oppfølging av studenten i praksis fremgår både av søknaden og studieplanen. Dette omfatter at tilbyder oppnevner en kompetent praksisveileder til studenten, som vil arbeide sammen med eller i nærheten av studenten. Praksisveileder skal følge opp studenten daglig med korte samtaler, oppsummeringer eller refleksjoner. I tillegg skal faglærer fra fagskolen følge opp studenten og praksisveileder i løpet av praksisperioden gjennom besøk, og faglærer kan også kontaktes ved behov. I Praksisdokumentet som ligger ved studieplanen er det formulert at praksisveileder har ansvar

for kontinuerlig veiledning gjennom praksisuken, samt for å vurdere studenten ut fra de ulike vurderingsområdene.

Vi vurderer at det pedagogiske opplegget sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må redegjøre for hvorvidt det er praktisk mulig med 52,5 timers veiledning per student ut fra tilgjengelige undervisningsressurser, og vurdere å redusere antall timer satt av til veiledning per student i forbindelse med eksamen/fordypningsoppgaven.

3.5.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

Tilbyder beskriver organisering av og hensikt med undervisningsformene og læringsaktivitetene i søknaden og studieplanen. Det fremheves at disse bygger på nærhet til tekstil- og motebransjen. Læringsaktivitetene likner de prosessene og arbeidsoppgavene som vil møte studenten etter endt utdanning i et yrke innen tekstil- og motebransjen.

Undervisningsformene og læringsaktivitetene er praktisk orienterte for å gi studenten en forståelse av teorien omsatt i praktiske aktiviteter. Gangen i en periode er lagt opp slik at det tilnærmet er likt et reelt produktutviklingsforløp i tekstil- og motebransjen. Bredden av undervisningsformer og læringsaktiviteter er valgt for å legge til rette for individuelle tilpasninger for den enkelte student og studentaktiv samhandlingslæring. Tilbyder beskriver også i studieplanen at det legges opp til obligatoriske øvinger i mange av emnene som skal løses individuelt eller i grupper.

Forelesninger

Forelesninger gjennomføres av faglærer eller eksterne foredragsholdere, og støttes av ulike konkretiseringer som notater/tegning på tavle, notater/illustrasjoner vist med projektor, foto, film eller fremvisning av faktiske eksempler som tekstiler, farger, plagg, detaljer, sømprøver med mer.

Demonstrasjon med etterfølgende øvelse

Demonstrasjon med etterfølgende øvelse som undervisningsform vektlegges særlig i emner hvor opplæring i metoder og teknikker er sentralt. Her demonstreres metoder, teknikker og utførelse, før studenten skal gjøre akkurat det samme for å lage tilsvarende produkt. Deretter arbeider studenten praktisk med utførelse av eget produkt for erfare hva som er mest hensiktsmessig ved ulike utfordringer, og slik at studenten kan utvikle evnen til å ta selvstendige valg for å oppnå ønsket uttrykk.

Gruppearbeid

Gruppearbeid benyttes i deler av oppgaveløsningen slik at studentene utfordres til å samarbeide med forskjellige medstudenter, og til å få trening i å kommunisere tydelig med andre, samt i å gi og motta konstruktiv kritikk.

Deltagelse i eksterne konkurranser

Under «Undervisningsformer og læringsaktiviteter» i studieplanen er deltakelse i eksterne konkurranser beskrevet som følger:

«Studentene inviteres til å delta i ulike konkurranser som arrangeres av tekstil- og motebransjen. Når konkurransenes tema er sammenfallende med emner, tilstreber vi så langt det er forsvarlig innenfor vår studieplan, å ta inn slike konkurranser i periodeoppgavene. Dette gir studentene et verdifullt innblikk i en reell produktutviklingssituasjon. Samlet gir dette en nærhet til arbeidslivet og yrkesutøvelse.»

Vi gis ingen ytterligere informasjon i studieplanen om hvordan slike konkurranser skal gjennomføres, og her er det behov for flere tydeliggjøringer i studieplanen. Det må tydeliggjøres om deltakelse i konkurranser er et fast element i utdanningen og om det er obligatorisk, hvilke emner slike konkurranser inngår i og hvilke konkrete læringsutbytter de skal bidra til. Det må også beskrives tydelig hvor mye tid deltakelse i slike konkurranser tar, og hvordan tilbyder sikrer at studentene oppnår det samme læringsutbyttet i konkurransene som de skulle ha oppnådd gjennom skolens ordinære undervisning. Videre må det komme klart frem hva slags veiledning og faglig oppfølging studenter får i slike konkurranser, om slik deltakelse vurderes, og i så fall hvordan og av hvem. Disse spørsmålene må klargjøres i studieplanen, slik at det blir tydelig for studentene hvordan eksterne konkurranser bidrar til at de kan oppnå læringsutbyttet for utdanningen, og slik at studentene kan kontrollere at de får den undervisningen og veiledningen de skal ha.

Ekskursjoner

Ekskursjoner til motemesser, aktører og bedrifter i tekstil- og motebransjen gjennomføres for at studentene skal få et innblikk i og opplevelse av bransjens praktiske virkelighet, og koble eget fagskolestudiearbeid og læringsutbyttene utført i reelle arbeidsoppgaver. Andre ekskursjoner til relevante museer, utstillinger, gallerier og/eller teater/opera gjennomføres for impulser, inspirasjon og forståelse for variasjonene innenfor tekstil- og motebransjen.

I ekskursjoner inngår også to internasjonale studieturer i løpet av fagskolestudiet. Den ene studieturen går til ESMOD Paris og besøk på stoffmessen Premiere Vision, den andre studieturen går til Hong Kong der man er på fabrikkbesøk og møter leverandører for ulike tekstilsegment. Studieturene er ikke obligatorisk. For studenter som velger å bli igjen på skolen, er det lagt opp til ekskursjoner i Oslo i samarbeid med skolens samarbeidspartnere.

Egenarbeid

I studieplanen er egenarbeid beskrevet til gjennomsnittlig 14 timer per uke utenom skoletiden. Dette omfatter innhenting av inspirasjon og research for oppgaver, teori for tekstillære, mote- og drakthistorie i forkant av forelesning, samt egenarbeid med periodeoppgavene.

Praksis

Tilbyder beskriver gjennom søknad, mal for praksisavtale, praksisdokument og vedlegg til studieplanen hensikt med og målsetting for praksis, som er å gi studentene et innblikk i yrkeslivet og i fremtidige arbeidsoppgaver, samt faglig utvikling og refleksjon. Det tilrettelegges for at studenten får

mulighet til å prøve ut yrkesliv og fremtidige arbeidsoppgaver under veiledning med oppfølging av en faglærer og en kompetent praksisveileder, som vil arbeide sammen med eller i nærheten av studenten. Studenten skal ha mulighet til å velge relevante arbeidsoppgaver som er forenlige med læringsutbyttebeskrivelsene.

Tilbyder beskriver i søknaden de krav som stilles til praksisveileder, som at hun/han skal følge opp studenten daglig med korte samtaler, oppsummeringer eller refleksjoner, samt gjennomføre vurdering av studenten til bestått/ikke bestått.

I studieplanen er vurderingen i praksis beskrevet som at praksisveiledere har ansvar for vurderingen av studenten i praksis, og at vurderingen skal være ut fra de ulike vurderingsområdene. Praksisveileder skal være aktiv deltaker ved vurderingsmøtene. Studenten har ansvar for egen læring, og for å ta opp problemstillinger i praksis med praksisveilederen. Studenten skal skrive praksisrapport som vurderes til bestått/ikke bestått av praksisveileder. Praksisrapporten skal beskrive arbeidsoppgaver studenten har fått og hvordan studenten har valgt og gjennomføre disse, samt en begrunnelse for de valg studenten har tatt.

Tilbyders beskrivelse av praksis er omfattende, konkret og dekkende for de fleste krav som stilles til praksis.

Læringsplattform

Tilbyder skal benytte læringsplattformen It's Learning som et supplement til ordinær klasseromsundervisning. Læringsplattformen er strukturert som generell informasjon og i områder for utdanningen, emneområder og bibliotek, med et eget lukket område for studentrådets dokumenter, saklister og referater.

Det generelle området inneholder informasjon som omfatter skolens reglement, tilgang til det internasjonale ESMOD-nettverket og evalueringsskjemaer med mer. Området for utdanningen inneholder kalender, studieplan, oversikter, oppgaver og mer praktisk informasjon relatert til studiet. Plattformen er delt opp i emner med oppgaver, kravspesifikasjoner, læringsutbyttebeskrivelser, tidsfrister og vurderingskriterier. Fagstoff som bilder, videoer, lenker, referanser og eksempler er samlet i It's Learning bibliotek. I tillegg beskriver tilbyder i søknaden at It's Learning vil benyttes til informasjonsspredning om aktuelle arrangementer og nyheter samt til loggføring av studentenes fremmøte og karakterer.

Tilbyder beskriver at henvendelser fra studenter skal besvares av faglærer/rektor i løpet av påfølgende arbeidsdag. Bruken av læringsplattformen beskrives mer som administrasjon, informasjonsspredning og muligheter for kommunikasjon, enn som et forum for læringsaktiviteter knyttet til undervisning, veiledning og oppfølging av studenter.

Generell vurdering

Gjennom de undervisningsformene og læringsaktivitetene som tilbyder har beskrevet, gis et bilde av et bredt sammensatt og godt fundert opplegg for studentene slik at de kan nå de læringsutbytter som er satt for studiet. Undervisningsformene og læringsaktivitetene er praktisk orienterte og tett knyttet til det reelle produktutviklingsforløp som finnes i tekstil- og motebransjen, og med muligheter for god veiledning og oppfølging i læringsarbeidet.

Vi vurderer at tilbyder gjennom sin beskrivelse viser et allsidig og bredt sammensatt system av undervisningsformer og læringsaktiviteter som gir studentene muligheter for tilpasset opplæring og at læringsutbyttet kan oppnås. Tilbyder må imidlertid tydeliggjøre i studieplanen hvilke(t) emne(r) eksterne konkurranser knyttes til og hvilke læringsbytter som skal oppnås i slike konkurranser, og beskrive i studieplanen hvordan studentene får nødvendig faglig oppfølging og veiledning i eksterne konkurranser. Videre savner vi en tydeliggjøring av hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes i hvilke emner og for hvilke temaer, og hvordan disse vektas mot hverandre.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tydeliggjøre i studieplanen om deltakelse i konkurranser er et fast element i utdanningen, om det er obligatorisk og hvor mye tid deltakelse i slike konkurranser eventuelt tar
- tydeliggjøre i studieplanen hvilke(t) emne(r) eksterne konkurranser knyttes til og hvilke læringsbytter som skal oppnås i slike konkurranser
- beskrive i studieplanen hvordan studentene får nødvendig faglig oppfølging og veiledning i eksterne konkurranser
- tydeliggjøre hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes i hvilke emner og temaer

Tilbyder bør på sikt se på muligheter for å ta i bruk læringsplattformen It's Learning som et verktøy for å inkorporere læringsaktiviteter i undervisning, veiledning og oppfølging av studenter

3.6 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.6.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Kravspesifikasjon

Vedlagt søknaden er også styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell hvor det fremgår tydelige krav og beskrivelser av forventet fagkompetanse innenfor alle de fire kompetanseområdene NOKUT krever. Formell pedagogisk kompetanse er kun satt som krav for pedagogisk ansvarlig, mens

det for øvrig undervisningspersonell går frem at «det er en fordel med erfaring eller utdanning som lærer». Kravspesifikasjonen er fagspesifikk, og inneholder forholdstall mellom undervisningspersonalet og studenter, som er på 1 lærer per 10 studenter.

Undervisningspersonalets faktiske kompetanse

Vedlagt søknaden er det en tabell over undervisningspersonalet på til sammen 11 personer. Tabellen viser stillingsbetegnelse, stillingsprosent, emne- og ansvarsområder, formell kompetanse og pedagogisk utdanning. Tabellen viser også digital kompetanse og relevant yrkeserfaring. Tabellen tegner til sammen et bilde av et sammensatt og kompetent fagmiljø, som oppfyller alle kompetansekravene NOKUT krever. Det er levert samtidig en egen søknad om utdanningen *motedesign- og modellismemedarbeider*. Tabellen over undervisningspersonalet samsvarer til dels i de to søknadene. Fordelingen mellom undervisningspersonalets stillingsprosent i de to tabellene er noe uklar, og vi er usikre på om den faktiske størrelsen på stillingsressursen er dekkende for studietilbudets behov. Tilbyder må presisere hvordan fordelingen av stillingsressursen er mellom den ettårige og toårige utdannelsen.

Det opplyses også i søknaden om at faglig ansvarlig har ansvaret for å lage kompetanseutviklingsplan for personalet og ved behov påse at opplæring og kurs gjennomføres internt eller eksternt. I tillegg opplyser tilbyder om at undervisningspersonalet som de har planlagt å ansette, har kompetanse i tråd med kompetansekravet.

Tilbyder har også i vedlegg til søknaden redegjort for at det har blitt gjort muntlige avtaler om ansettelse av de personene som beskrevet i tabell for undervisningspersonale. Det vises til at det både er lagt opp til ansettelser og arbeid på timebasis. Ansettelsene er avhengig av at tilbyder for godkjenning som fagskole av NOKUT.

Pedagogisk ansvarlig

I tabellen over undervisningspersonale fremgår det at tilbyder har en pedagogisk ansvarlig for utdanningene, som er ansatt i 100 % stilling hos tilbyder. Den pedagogiske ansvarlige har formell pedagogisk kompetanse med bachelorgrad som faglærer i kunst og håndverk, og flere års erfaring som lærer i kunst og håndverksfag.

Pedagogisk ansvarlig har ansvar for å følge opp undervisningspersonalet og sikre at det pedagogiske opplegget følges. Pedagogisk ansvarlig skal også påse at undervisningspersonalet bruker undervisningsformene og læringsaktivitetene i henhold til undervisningsplanen. Videre har pedagogisk ansvarlig også ansvar for å gjennomføre, kvalitetssikre, evaluere og utvikle det pedagogiske opplegget. I tillegg beskriver tilbyder ansvarsområdene til pedagogisk ansvarlig og det pedagogiske opplegget, som omfatter kartlegger gjennom kontinuerlig dialog og observasjon, av hva faglærerne gjør i undervisningen og at dette settes opp mot hvordan studentene utvikler sine kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene.

Pedagogisk ansvarlig skal sammen med rektor, konkluderer med eventuelle behov for utvikling og forbedring, og diskutere dette med faglig ansvarlig og faglærerne, for å utvikling og forbedring av det pedagogiske opplegget. Rektor og pedagogisk ansvarlig skal vurdere og evaluere skolens pedagogiske opplegg innen oppstart av et skoleår og etter hvert semester. Tid er satt av til dette arbeidet i både pedagogisk ansvarlig og mindre stillingsprosent blant to faglærere. I tillegg setter rektor og faglig ansvarlig av nødvendig tid til dette arbeidet i sin stilling.

Generell vurdering

Vi vurderer at undervisningspersonalet har den kompetanse som er relevant for utdanningen både i forhold til formell utdanning innen fagområdet, pedagogisk og digital kompetanse samt relevant yrkeserfaring. Men vi er litt usikre på fordelingen mellom de to søknadene når det gjelder stillingsstørrelser, og ønsker at tilbyder tydeliggjør dette. Kravene som stilles til undervisningspersonellet i kravspesifikasjonen er riktige og relevante.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør tydeliggjøre fordelingen mellom de to søknadene når det gjelder undervisningspersonalets stillingsstørrelser.

3.6.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Vurdering

Tilbyder beskriver i søknaden hvordan det tilrettelegges for praksis og hvilke krav tilbyder har satt for praksis. Dette omfatter at tilbyder oppnevner en kompetent veileder til studenten. Krav til praksisveilederes kompetanse er beskrevet i vedlegget *Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell*. Her fremgår det at praksisveileder skal ha relevant bakgrunn for det studenten veiledes i. Praksisveileder skal ha formell kompetanse på fagskolenivå eller fem års erfaring fra yrket det veiledes i. Praksisveileder skal også være tilknyttet byrå eller bedrift og ha erfaring med å arrangere motevisninger. Dokumentet inneholder også informasjon om at praksisveiledere må være tilgjengelige én uke i juni i forbindelse med arrangement, samt informasjon om møter med skolen og opplæring om hvordan praksisoppgaven formuleres, formidles og vurderes.

Krav til praksisveilederes kompetanse og kapasitet bestemmes ikke i søknad, praksisavtale, eller praksisdokument, utover at praksisveileder skal ha relevant erfaring (og eventuelt utdanning) for det studenten skal veiledes i. Tilbyder må tydeliggjøre i praksisavtalen hvilke krav som stilles til praksisveilederes kompetanse og kapasitet, jamfør vår vurdering i kapittel 3.1.4 *Praksisavtaler*.

I søknaden beskriver tilbyder at det skal navngis hvilken faglærer fra tilbyder som følger opp studenten i løpet av praksisperioden. Dette formaliseres i et eget praksisdokument som signeres av faglærer og praksisveileder. Dette dokumentet ligger vedlagt studieplanen som Vedlegg 2. Vurderingskriteriene for praksis og vurderingsskjema for praksis er også vedlagt studieplanen som Vedlegg 2. Vurderingsskjemaet skal signeres av praksisveileder og student etter endt praksis.

Tilbyder skal sikre at praksisveileder får aktuell informasjon om fagskoleutdanningen før praksis, og skal holde kontakt med praksisveilederen i løpet av praksisperioden. Rektor er ansvarlig for å gi informasjon til praksisveileder og leder for bedriften. Tilbyder og samarbeidspartner avtaler sammen hvem som skal være praksisveileder.

I søknaden går det frem at det vil bli gjennomført et tre timers fagseminar for veiledere i praksis én gang per år for å skape gode relasjoner mellom fagskole og praksissted. Det er ikke beskrevet et system for kvalitetssikring av praksisveileders kompetanse i veiledning og vurdering ut over dette tretimerskurset. Det er ikke utviklet et kompetanseutviklingsopplegg som sikrer at praksisveilederne har god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene, skolens vurderingskriterier og at de har forståelse for karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis. Vi mener tilbyder bør utvikle en ordning for kompetanseutvikling av praksisveiledere som sikrer at praksisveilederne har tilstrekkelig kompetanse til å sikre at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør utvikle et kompetanseutviklingsopplegg som sikrer at praksisveilederne har god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene og skolens vurderingskriterier, og at de har forståelse for karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

3.6.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Tilbyder beskriver i søknaden at det er beregnet fire årsverk til den toårige fagskoleutdanningen. Denne består av to studentkull med 20 studenter i hvert kull. Det er slik beregnet to årsverk på hvert kull. Dette gir et forholdstall på én lærer per ti studenter (1:10). Dette er innenfor rammen av forholdstallet som er oppgitt i *Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell*, der det står at det forholdstallet mellom undervisningspersonalet og studentene ikke skal overskride 15 studenter per underviser. Når vi summerer opp stillingsprosenten som er oppgitt i tabellen over undervisningspersonell, finner vi imidlertid at undervisningspersonalet i dag samlet har en kapasitet på 3,04 årsverk i utdanningen *motedesigner- og modellør*. Dette samsvarer ikke med det som står i søknaden og i dokumentet *Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell*. Tilbyder må sørge for at det er samsvar mellom dokumentene på dette punktet.

Tilbyder skriver videre at skolen har lagt opp til et system med fem faglærere som ikke er bundet opp i undervisning 100 %. Dette for å sikre at disse på kort varsel kan stille som stedfortredere ved for eksempel sykdom. De ulike faglærerne kan alle undervise i samtlige emner (emne 1, 2, 3 og 4). Videre vises det i søknaden til de faglige ansatte sin mulighet for å nedprioritere ordinære oppgaver for å ivareta studenten og undervisningen, eller for at de som er ansatt på mindre stillinger kan ta ekstra oppdrag utover sine deltidsstillinger. Dette er sikret gjennom for eksempel rektors stilling, som er knyttet 12 % til undervisning, mens resten av hennes 100 % stilling er satt av til administrativt arbeid. Hun kan på kort varsel gå inn i undervisning og nedprioritere de administrative oppgavene for å ivareta studenten og undervisningen, dersom det er behov for det. Daglig leder har 70 % undervisning med en mulighet til å fungere 30 % som stedfortreder. Det er med andre ord flere undervisere som kan

steppe inn med stedfortrederkapasitet i undervisning og veiledning ved behov, og slik sikre at utdanningen holder samme faglige kvalitet

Det opplyses også i søknaden om at faglig ansvarlig har ansvar for å lage en kompetanseutviklingsplan for personalet, og påse at opplæring og kurs gjennomføres internt eller eksternt ved behov. I tillegg opplyser tilbyder om at undervisningspersonalet de har planlagt å ansette har kompetanse i tråd med skolens kompetansekrav.

Tilbyder har også i vedlegg til søknaden redegjort for at det har blitt gjort muntlige avtaler om ansettelse av de personene som beskrevet i tabell for undervisningspersonale. Det vises til at det både er lagt opp til ansettelser og arbeid på timebasis. Ansettelsene er avhengige av godkjenning eller tilsagn om godkjenning fra NOKUT.

Vi vurderer at undervisningspersonalet er stort og stabilt nok til at fastsatt undervisning og andre læringsaktiviteter, samt veiledning kan gjennomføres slik det beskrives i studieplanen, også ved sykdom eller annet fravær blant undervisningspersonalet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sørge for at det er samsvar mellom dokumentene med hensyn til forholdstall mellom undervisningspersonalet og studentene.

3.6.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.
--

Vurdering

Tilbyder beskriver i søknaden den faglig ansvarliges oppgaver og ansvar. Dette innebærer det å gjøre alle studenter og lærere kjent med det totale innholdet i studieplanen og undervisningsplanen. Faglig ansvarlig skal også påse at studieplanen følges i undervisningen, sikre studentenes oppnåelse av læringsutbyttet, og at studieplanen vedlikeholdes og oppdateres etter markedets og tekstilbransjens behov og NOKUTs til enhver tids gjeldende bestemmelser og krav. Faglig ansvarlig har et ansvar både for at undervisningspersonellet og studentene følger studieplanen som gjelder for studieåret.

Faglig ansvarlig skal sikre at undervisningspersonalet har nødvendig utstyr og materiell for å undervise i henhold til studieplanen og undervisningsplanen. Faglig ansvarlig skal også lage kompetanseutviklingsplan for personalet og påse at opplæring og kurs gjennomføres internt eller eksternt ved behov. Faglig ansvarlig skal videre stille som sensor ved utvalgte oppgaver underveis i studiet og ved avsluttende eksamen.

Det fremgår i tabellen for undervisningspersonell hvem som er faglig ansvarlig ved skolen. Den faglig ansvarlige har formell utdanning fra Statens Håndverks- og Kunstindustriskole og mange års erfaring fra arbeid som motedesigner og som fagskolelærer ved Moteskolen Esmod Oslo. Faglig ansvarlig er

ansatt i 100 % stilling, hvor 50 % av stillingen er knyttet til arbeid som faglig ansvarlig for *motedesigner og modellør*.

Vi vurderer at tilbyder har sikret et tilfredsstillende system for sikring av faglig kvalitet i utdanningen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.7 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.7.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Tilbyder beskriver arbeidskravene i studieplanens kapittel 10, «Arbeidskrav», mens eksamen og vurderingsordningene beskrives i studieplanens kapittel 11, «Vurdering og eksamen».

Vurdering av emnene 1 til 4

Utdanningen er bygget opp av fem emner (hvor emne 5 er praksis), som inngår i åtte perioder, hvor én periode betegner tidsrommet fra inspirasjon og idé til ferdig produkt. Det er ikke lagt opp til én eksamen for hvert enkelt emne, men studentene skal levere obligatoriske oppgaver innenfor hver av periodene 1 til 7, hvor arbeidskravene i hvert emne inngår i hver av periodeoppgavene.

Gjennomsnittskarakteren for hvert enkelt emne i de syv periodeoppgavene inngår på vitnemålet.

Periodeoppgaven utleveres på dagen for oppstart. Der følger alle opplysninger som kravspesifikasjon, vurderingskriterier, tidsfrister for innlevering og tilbakemelding fra lærer/sensor. Tilbyder skriver at periodekravene er presise slik at studenten kan vite at læringsutbyttebeskrivelsene er oppnådd. Dette virker ryddig og forutsigbart.

Det er ikke tydelig av studieplanen når i utdanningsløpet studentene skal levere de ulike periodeoppgavene. Dette må tydeliggjøres i studieplanen, for å sikre studentene forutsigbarhet i studieforløpet.

Som arbeidskrav stilles det ellers som betingelse at studentene møter mellom klokken 9 og 12, og mellom klokken 13 og 16 alle skoledager. For å få vurdering/karakter kreves det at studenten har deltatt i minimum 90 % av undervisningen. Alle emner må være bestått for at studenten kan gjennomføre avsluttende eksamen.

Som beskrevet i kapittel 3.4.2 over, formidler læringsutbyttebeskrivelsene for emnene hva som er forventet oppnådd etter at alle periodene er fullført. Det er ikke lagt opp til noen progresjon mellom emnene, idet alle emnene i utdanningen undervises i alle periodene (unntatt emne 5, *praksis*). Vi ser at en slik struktur kan gjøre det vanskelig for studenter og sensorer å vite hvor nivået for vurdering for hver periode skal ligge. Progresjonen mellom periodene går ikke tydelig frem. Tilbyder må i

studieplanen tydeliggjøre beskrivelsen av vurderingskriteriene som anvendes i hver periode, og progresjonen mellom disse, slik at dette skal være forutsigbart for studenter og sensorer.

Vurdering av emne 5 – praksis

Emne 5, *Praksis*, vurderes til bestått/ikke bestått. Vurderingskriteriene for praksis og vurderingsskjema for praksis er vedlagt studieplanen som Vedlegg 2. Dette vurderingsskjemaet skal signeres av praksisveileder og student etter endt praksis.

Studenten skal skrive en praksisrapport som vurderes til bestått/ikke bestått. Praksisrapporten skal beskrive arbeidsoppgavene studenten har fått og hvordan studenten har valgt å gjennomføre disse, samt en begrunnelse for de valg studenten har tatt. Vi vurderer denne vurderingsordningen som hensiktsmessig, sett opp mot omfanget av praksis og de læringsutbytter som er satt opp for perioden.

Praksisveiledere har ansvar for vurderingen av studenten i praksis, og vurderingen skal baseres på kriterier knyttet til både faglighet, motivasjon og engasjement. Praksisveileder skal være aktiv deltaker ved vurderingsmøtene. Praksisveileder skal melde fra til lærer dersom studenten ikke møter opp eller ved fare for ikke å få godkjent praksis.

Praksis må være bestått for at studenten kan gjennomføre avsluttende eksamen.

Avsluttende eksamen

Periode åtte vurderes med en avsluttende eksamen, som består av en fordypningsoppgave der studenten selv velger tema og får opplyst hvilke kriterier de skal løse oppgaven etter.

I fordypningsoppgaven skal studenten produsere tre plagg på fabrikk for å lære seg å kommunisere med fabrikk for fremstilling av prototyper. Her kan studenten benytte seg av tilbyders eller eget nettverk. Det kommer ikke tydelig frem i studieplanen hvordan dette inngår i eksamensvurderingen. Det kan være en usikkerhet knyttet til vurderingen av produkt som er utført på fabrikk. Kvaliteten på produktet kan relatere seg til kvalitet og nivå både hos student og produsent. Alt ansvar kan ikke ensidig legges på studenten. Det inngår også i fordypningsoppgaven at studenten skal planlegge og gjennomføre en felles ekstern motemesse. Vi antar at denne delen av oppgaven vurderes som godkjent/ikke godkjent, siden oppgavene trolig vil være ulike, men dette må komme tydelig frem av studieplanen.

Vår vurdering er at fordypningsoppgaven egner seg til å vurdere det samlede nivået for studenten etter å ha gjennomført alle emner gjennom periodeoppgavene, men at kriteriene for fordypningsoppgaven ikke er konkrete nok med hensyn til vurderingen av produktet som er utført på fabrikk, samt med hensyn til studentens arbeid på den felles eksterne motefremvisningen og vurderingen av denne.

Studentene får klare kriterier for hva som kreves av tidsfrister, hvordan oppgaven skal presenteres, hvordan besvarelsen blir vurdert og når sensorenes vurdering skal mottas. Det overordnede læringsutbyttet for studiet må også være målestokken studenten skal måles mot for oppnåelse av den kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Karakter oppgis på vitnemålet. Hvert emne får en bokstavkarakter. En tabell med karakterskala fra A til F er satt inn i studieplanen som forklarer nivået for hver bokstavkarakter. Det er logisk at karakteren som er oppnådd i hvert av emnene i studiet oppgis på vitnemålet. Emne 5, *Praksis*, står oppført med bestått/ikke bestått. Den avsluttende eksamen, fordypningsoppgaven, gir én karakter som også står på vitnemålet.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- tydeliggjøre i studieplanen når i studieforløpet studentene skal levere de ulike periodeoppgavene
- i studieplanen tydeliggjøre beskrivelsen av vurderingskriteriene som anvendes i hver periode, og progresjonen mellom disse, slik at dette skal være forutsigbart for studenter og sensorer
- tydeliggjøre kriteriene for fordypningsoppgaven i den avsluttende eksamen med hensyn til vurderingen av produktet som er utført på fabrikk
- tydeliggjøre kriteriene for fordypningsoppgaven i den avsluttende eksamen med hensyn til vurderingen av studentenes arbeid på den felles eksterne motefremvisningen

3.7.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Tilbyder beskriver sensorenes kompetanse og arbeidsoppgaver i søknaden. Sensorarbeidet er delt i to oppgaver. Dette er sensurering av emneoppgaver, som tre faglærere i fellesskap gjennomfører, og avsluttende eksamen. Ved avsluttende eksamen er faglig ansvarlig med og sensurerer noen utvalgte oppgaver. I tillegg skal avsluttende eksamen også framlegges og begrunnes for et panel av en gruppe sensorer fra mote- og tekstilbransjen samt en representant for ESMOD International. For å kvalitetssikre vurderingen av emneoppgavene, bør det ved jevne mellomrom trekkes inn ekstern sensor sammen med faglærerne, for eksempel hvert tredje eller hvert femte år.

Kompetansekravet til sensorer fremgår både av søknaden og i vedlegget *Styrets krav til kompetansen til undervisningspersonellet*. Det kreves relevant utdanning og minimum tre års erfaring fra tekstilbransjen for sensorer ved skolen. Eksempler på relevant utdanning er: Diplom fra ESMOD i design og modellisme med fordypning i dame, herre, barn eller kostyme, Bachelor KHIO i klesdesign og kostymedesign eller Bachelor HIO i kunst og design. Dette er det samme kravet som stilles til de faglig ansatte ved skolen. I *Styrets krav til kompetansen til undervisningspersonellet* er det også nevnt at det er en fordel med lærerutdanning eller erfaring som lærer.

Vurdering i praksis gjennomføres av praksisveiledere. Se vår vurdering av vurdering av praksis i kapittelet 3.6.2 *Praksisveiledere*.

Sakkyndige utvalg mener at sensorordningen ved Fashion Mode er delvis dekkende for at vurderingen av studentene skjer på en faglig betryggende måte, ved at sensorene har den faglige kompetanse som skal til for å vurdere emneoppgaver og avsluttende eksamen. Det er imidlertid ikke utviklet et kompetanseutviklingsopplegg som sikrer at alle sensorene har god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene, skolens vurderingskriterier og forståelse for karakterskalaen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør

- trekke inn ekstern sensor sammen med faglærerne hvert tredje eller hvert femte år
- utvikle et kompetanseutviklingsopplegg eller system som sikrer at sensorene har god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene, skolens vurderingskriterier og at de har forståelse for karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis. Dette kan være i form av kurs eller veiledningsmateriell

3.8 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

Krav til lokaler og utstyr

I søknaden beskrives undervisningslokalene, personalrom, kontor og oppholdsrom/fellesareal, samt utstyr, informasjonstjenester og IKT-ressurser.

Dette omfatter fire undervisningsrom, hvorav to er for designarbeid, mens to er for modellisme med plass for symaskiner. Det er ikke oppgitt størrelse eller kvadratmeter. Det finnes et personalrom med arbeidsplasser og spiseplass, to kontorer og eget personaltoalett. I tillegg finnes oppholdsrom/fellesareal som lagerrom, våtrom, strikkerom, toalett, tre lagerrom og ett låsbart skap per student.

Når det gjelder krav til infrastruktur, oppgir tilbyder at det er behov for 40 arbeidsbord med stoler til design, 40 arbeidsbord med krakker til modellisme, 42 modelleringsbyster, 30 symaskiner med bord og stoler, 6 overlockmaskiner, 2 strikkemaskiner, 2 steamere, 8 strykejern med brett, 6 presser, 4 lysbord, 1 vaskemaskin, 1 tørketrommel, 6 prosjektorer, 4 whiteboards, 2 kopimaskiner og 9 bærbare datamaskiner. Det er noe avvik i tallene for utstyr som oppgis i søknaden under «Krav til infrastruktur» som beskrevet over, og tallene for utstyr. Blant annet oppgis det at tilbyder har noe færre modelleringsbyster (31) og symaskiner (20) enn oppgitt under krav til utstyr. Tilbyder bes gjøre rede for infrastruktur og utstyr.

Av arbeidsplasser, bord, lysbord, presser, strykejern m.m. opplyses det videre at dette også er tilstrekkelig slik at studentene ikke må vente på tur. I beskrivelsen av antall studenter opplyses det at i siktes mot i alt 40 studenter, men det står ikke noe om antall kvadratmeter og størrelse på rommene.

Helse, miljø og sikkerhet er ikke beskrevet i søknaden eller i beskrivelsen av undervisningslokalene. Det er heller ikke satt av pauserom for studenter.

Krav til administrative og tekniske tjenester

Søknaden beskriver administrative og tekniske tjenester for studenter og undervisningspersonalet. Det står at rektor er tilgjengelig hver dag, og daglig leder to dager i uken. Åpningstider er 8:30–16:30 hver

ukedag. I tillegg beskrives det hvem av personalet som er superbrukere på de ulike dataprogrammene som skolen benytter og at disse er tilgjengelige for studenter og personalet ved behov.

I søknaden beskrives informasjonstjenester og IKT-ressurser med trådløstnettverk VDSL-nett med hastighet 25/5, at læringsplattformen It's Learning benyttes og at programvare i form av Office-pakken og for bildebehandling og design er tilgjengelig. I begrunnelsen for hvorfor denne infrastrukturen er tilstrekkelig for et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte, opplyses det om at det trådløse nettverket har hastighet og kapasitet nok for behovet ved skolen. De ansatte har hver sin bærbare maskin, mens studentene har egne datamaskiner. Dette blir det også opplyst om på skolens nettside.

Lokalene og utstyret synes, etter beskrivelse i søknaden, å være tilpasset den undervisning som skal gjennomføres. Ved fulle klasser ved skolen er det spørsmål om det er nok plass for hver student.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sørge for at det er samsvar mellom beskrevne behov for utstyr og tilgang på utstyr for studentene

Tilbyder bør vurdere om det ved fulle klasser ved skolen er nok plass for hver student.

3.9 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent.

Tilbyder må

- samordne innholdet i de ulike dokumentene som angår praksis, og sikre at disse står i forhold til hverandre, samt tydeliggjøre at disse dokumentene til sammen dekker hele praksisfeltet
- tydeliggjøre i praksisavtalen hvilke krav som stilles til praksisveilederes kompetanse og kapasitet
- tydeliggjøre i praksisavtalen praksisstedets forpliktelser i praksisperioden, læringsutbytter for praksis, samt mengde og hyppighet på veiledning og oppfølging av studenter i praksis
- rydde opp i og presisere læringsutbyttebeskrivelsene i tråd med våre vurderinger ovenfor
- rydde i studieplanen slik at emne 5, *praksis*, ikke blir nevnt under emne 4, *søm*
- tydeliggjøre strukturen i studieløpet i studieplanen, slik at det fremgår når de ulike emnene skal undervises innenfor de ulike periodene
- sørge for at alle deskriptorer under *kunnskap* i emne 1 gir presis informasjon om hvilken kunnskap som skal oppnås
- tydeliggjøre på hvilken måte kompetanse i organisasjonsutvikling eventuelt skal kobles til «kunnskap i kreative prosesser» under *generell kompetanse* i emne 1
- gjøre deskriptorer under *generell kompetanse* i emne 1 mindre omfattende i tråd med vurderingen over
- gjennomgå læringsutbyttebeskrivelsene under emne 2 og minske omfanget av det studenten skal oppnå, i tråd med vurderingen over – herunder redusere antall deskriptorer og gi et korrekt bilde av omfanget av hvert enkelt tema

- rette opp i språket i én deskriptor under *generell kompetanse* i emne 3, i tråd med vurderingen over
- se på om det er tilstrekkelig med én deskriptor knyttet til «ressursbesparende bruk av materialer» under *kunnskap* i emne 4
- tydeliggjøre den siste deskriptoren under *generell kompetanse* i emne 4
- rydde i gjentakelser i opplistingen av læringsutbyttebeskrivelser i emnene for å få en klarere struktur, for eksempel ved å plassere sammen deskriptorer som naturlig er knyttet til den
- redegjøre for hvorvidt det er praktisk mulig med 52,5 timers veiledning per student ut fra tilgjengelige undervisningsressurser, og vurdere å redusere antall timer satt av til veiledning per student i forbindelse med eksamen/fordypningsoppgaven
- tydeliggjøre i studieplanen om deltakelse i konkurranser er et fast element i utdanningen, om det er obligatorisk og hvor mye tid deltakelse i slike konkurranser eventuelt tar
- tydeliggjøre i studieplanen hvilke(t) emne(r) eksterne konkurranser knyttes til og hvilke læringsbytter som skal oppnås i slike konkurranser
- beskrive i studieplanen hvordan studentene får nødvendig faglig oppfølging og veiledning i eksterne konkurranser
- tydeliggjøre hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes i hvilke emner og temaer
- sørge for at det er samsvar mellom dokumentene med hensyn til forholdstall mellom undervisningspersonalet og studentene
- tydeliggjøre i studieplanen når i studieforløpet studentene skal levere de ulike periodeoppgavene
- i studieplanen tydeliggjøre beskrivelsen av vurderingskriteriene som anvendes i hver periode, og progresjonen mellom disse, slik at dette skal være forutsigbart for studenter og sensorer
- tydeliggjøre kriteriene for fordypningsoppgaven i den avsluttende eksamen med hensyn til vurderingen av produktet som er utført på fabrikk
- tydeliggjøre kriteriene for fordypningsoppgaven i den avsluttende eksamen med hensyn til vurderingen av studentenes arbeid på den felles eksterne motefremvisningen
- sørge for at det er samsvar mellom beskrevne behov for utstyr og tilgang på utstyr for studentene

Tilbyder bør

- vurdere å godkjenne herreskredder som formelt opptakskrav
- sikre at det fremkommer i omtalen rundt opptak at det meste av faglitteraturen er på engelsk
- beskrive i reglement og studieplan mer konkret hvordan en utforming av en realkompetansesøknad skal være
- beskrive hva som ligger i begrepene «tekstilindustrien» og «motebransjen»
- bruke mer presise og tydelige formuleringer enn «undervises tverrfaglig»
- vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig om studentene skal få kompetanse til å kunne bidra til organisasjonsutvikling under emne 3, og klargjøre hva som eventuelt er relasjonen mellom «organisering» i emne 5 og «organisasjonsutvikling» i emne 2 og 3
- vurdere om praksisperioden burde vært flyttet til et tidspunkt senere i studieløpet og om praksisperioden burde vært forlenget
- vurdere om det bør være et krav for opptak at søkeren behersker engelsk

- sørge for at informasjon om oppgavene som tildeles i begynnelsen av hver periode inkluderes i kapittel 7 der emner og læringsutbytter er presentert og i kapittel 5, «Oppbygning og organisering av utdanningen»
- på sikt, se på muligheter for å ta i bruk læringsplattformen It's Learning som et verktøy for å inkorporere læringsaktiviteter i undervisning, veiledning og oppfølging av studenter
- tydeliggjøre fordelingen mellom de to søknadene når det gjelder undervisningspersonalets stillingsstørrelser
- utvikle et kompetanseutviklingsopplegg som sikrer at praksisveilederne har god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene og skolens vurderingskriterier, og at de har forståelse for karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis
- trekke inn eksterne sensorer sammen med faglærerne hvert tredje eller hvert femte år
- utvikle et kompetanseutviklingsopplegg eller system som sikrer at sensorene har god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene, skolens vurderingskriterier og at de har forståelse for karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis. Dette kan være i form av kurs eller veiledningsmateriell
- vurdere om det ved fulle klasser ved skolen er nok plass for hver student

3.10 Merknad fra NOKUT

NOKUT krever ikke at alle som skal undervise ved utdanningen er ansatt ved søknadstidspunktet. Dersom ikke alle er ansatt på søknadstidspunktet, må det legges frem en plan for ansettelse som viser at de ansatte vil være på plass i god tid før studiestart. I slike tilfeller vil tilbyder få tilsagn om godkjenning inntil det kan dokumenteres at undervisningspersonalet er ansatt. Tilsagnet vil vare i ett år.

Tilbyder har lagt frem et dokument der det fremgår at det oppførte undervisningspersonalet har inngått muntlig avtale, at undervisningspersonalet i mars måned fikk en avtale om ansettelse på forutsetning av godkjenning, og at undervisningspersonalet ved godkjenning vil ansettes etter avtale med hver enkelt.

Tilbyders dokument tilsier at tilbyder har personer parat til å jobbe på utdanningen ved en eventuell godkjenning fra NOKUT. Vi anser kravet om plan for ansettelse som oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4 Tilvarsrunde

NOKUT mottok 6. august 2015 tilbakemelding fra søkeren, på vår innledende administrative vurdering og de sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport.

Under presenterer vi søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen, samt de sakkyndiges tilleggsvurdering av de opprinnelig underkjente kravene.

4.1 Søkerens tilbakemelding

Vedlegg 1

Tilsvaret til «Utkast til tilsynsrapport» for søknad om fagskoleutdanningen:
Motedesigner og modellør, saksnr. 15/125-15 datert 24.07.2015

Konklusjon etter innledende vurdering. Tilbyder må:

Måtpunkt 1 Endret i vedlegg 2 Organisasjonskart ved at styreleder er fjernet.

Måtpunkt 2 Endret i vedlegg 3 Styrevedtekter – dato på side 3 er endret.

Måtpunkt 3 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 1 § 4 punkt 3 på side 4 – er lagt inn mer om krav til dokumentasjon. Reglementet er publisert på hjemmesiden.

Måtpunkt 4 Endret i vedlegg 4 Reglement endret i Kap 1 § 4 punkt 2 på side 4. I tillegg er punktet «Opptak for søkere med utenlandsk utdanning/annet morsmål enn norsk/nordisk» fjernet etter kommentarer på side 6 i tilsynsrapporten som sier at punktet er beskrevet 2 ganger.

Måtpunkt 5 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 1 § 6 punkt a side 5.

Måtpunkt 6 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4 § 10 punkt b side 11 og vedlegg 12 Rutine for klagebehandling.

Måtpunkt 7 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4 § 2 side 7.

Måtpunkt 8 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4 § 4 punkt 1 avsnitt 1 side 9.

Måtpunkt 9 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 3 som er nytt og gjelder tilrettelegging av studiesituasjonen for studenter med særskilte behov.

Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4 § 12 punkt 1 side 12 ang. tilrettelegging av eksamen.

Måtpunkt 10 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap 4 § 10 punkt d side 11.

Måtpunkt 11 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap 4 § 7 punkt c side 10.

Måtpunkt Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4 § 9 punkt c linje 4 side 10.

Måtpunkt 13 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 2 § 1 side 5 og § 2 side 5 og 6.

Måtpunkt 14 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 1 § 6 punkt b side 5, Kap. 2 § 5 side 6, Kap. 3 punkt 2 side 7, Kap. 4 § 4 punkt 1 side 9, Kap. 4 § 7 punkt d side 10, Kap. 4 § 10 punkt b side 11, Kap. 4 § 11 punkt a side 11, Kap. 4 § 12 punkt 2 side 12.

Måtpunkt 15 Endret i vedlegg 5 Kvalitetssikringssystem side 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16. Det er også beskrevet hvordan vi innhenter og måler informasjonen. da vi har merket oss at det er kommentert i rapporten at dette ikke er gjort.

Måtpunkt 16, 17, 18, 19, 20 og 21 Er i vedlegg 6 Franchiseavtale med ESMOD.

Konklusjon etter innledende vurdering. Tilbyder bør:

Børpunkt 1 Endret i vedlegg 3 Styrevedtekter endret i § 6 avsnitt 3, 4 og 5 på side 3.

Børpunkt 2 Endret i vedlegg 3 Styrevedtekter endret i § 6 avsnitt 3 på side 3.

Børpunkt 3 Reglement som er godkjent og signert av styret 04.08.15 er lagt inn på hjemmesiden. Det er nå samsvar mellom reglementet og søknadsskjemaet på nettsiden.

Børpunkt 4 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 1 § 4 punkt 2 Ikke-formell kompetanse side 4.

Børpunkt 5 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4, § 3 side 8, Kap. 4 § 4 punkt 3 side 9.

Børpunkt 6 Endret i vedlegg 4 Reglement Kap. 4, § 3 side 8 og i Kap. 4 § 4 punkt 2 side 9.

Børpunkt 7 Endret i vedlegg 3 Styrevedtekter § 6 avsnitt 3, 5 og 6, § 9 punkt 24 og § 11 avsnitt 2.

Børpunkt 8 og 9: Endret i vedlegg 5 Kvalitetssikringssystem side 20, 21 og 22 skjema for spørreundersøkelse studenter.

Børpunkt 10 Vedlegg 5 Kvalitetssikringssystem side 23, 24 og 26. Spørreundersøkelse faglærere og spørreundersøkelse sensorer.

Konklusjon etter sakkyndig vurdering. Tilbyder må:

Måpunkt 1 Vedlegg 7 Praksisavtale og vedlegg 8 studieplan i vedlegg 2 praksisdokument side 61– 66.

Måpunkt 2 Er tydeliggjort i vedlegg 7 Praksisavtale side 2 for kompetanse og side 1 for kapasitet.

Måpunkt 3 Er tydeliggjort i vedlegg 7 Praksisavtale side 1 vedr. praksisstedets forpliktelser i praksisperioden, side 2 for læringsutbytter for praksis, side 1, 2 og 3 for mengde og hyppighet på veiledning og oppfølging av studenter i praksis.

Måpunkt 4 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under pkt.6 s.16 og pkt.8, side 25. Utført i tråd med sakkyndig vurdering.

Måpunkt 5 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.5, side 8. Emne 5 Praksis ikke lenger nevnt under emne 4.

Måpunkt 6 Endret i vedlegg 8 Studieplanen side 10 under pkt. 5 Organisering og oppbygging av studiet. Det ansees som en naturlig plassering for tabellen «Timeplan for emnene ved studiet» som tydelig viser strukturen i studieløpet slik at det fremgår når de ulike emnene undervises innenfor de ulike periodene.

Måpunkt 7 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.7, side 18 og pkt.8,side 26. Deskriptoren er gjort mer presis.

Måpunkt 8 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.7, deskriptor 5 under generell kompetanse er fjernet etter innspill fra sakkyndig komite. Fjernet også under pkt.8. Dette påvirker ikke det totale læringsutbyttet.

Måpunkt 9 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.7, side 19, og pkt.8 side 31, deskriptoren er gjort mindre omfattende i tråd med sakkyndig vurdering.

Måpunkt 10 Er endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.7, fra side 19 til 21 utført i tråd med sakkyndig vurdering. Antall deskriptorer er redusert, og omfanget av hvert enkelt tema er redusert og tydeliggjort. Følgeendringer er gjort under pkt.8 fra side 25 til 33.

Måpunkt 11 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.7, side 22, og pkt.8 side 32, utført i tråd med sakkyndig vurdering. Språk er rettet opp.

Måpunkt 12 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.7, side 23, vi har vurdert at det er tilstrekkelig med én deskriptor knyttet til ressursbesparende bruk av materialer. Under kunnskap i emne 4 er derfor deskriptor «kan vurdere eget arbeid....» tatt bort. Deskriptor tatt ut under pkt.8.

Måpunkt 13 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under pkt.7, side 24, og pkt.8 side 32.

Måpunkt 14 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under pkt.7, side 18-25.

Måtpunkt 15 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.9 side 39. Vi har vurdert antall timer satt av til veiledning per student i forbindelse med eksamen/fordypningsoppgaven og redusert antall timer per student per uke fra 2,76 timer til 2 timer. Dette utgjør totalt 38 timer veiledning per student for eksamen/ fordypningsoppgaven, til forskjell fra opprinnelig oppgitt 52,5 timer. Dette vil tilfredsstille studentens behov og er realistisk i forhold til undervisningsressursene.

Måtpunkt 16, 17 og 18 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under pkt.9 «Deltakelse i eksterne konkurranser» er tatt bort. Dette begrunnes i at eksterne konkurranser ikke har betydning for at studentene skal oppnå læringsutbytte i henhold til studieplanens punkt 7. Tekstil- og designkonkurranser er tatt bort fra It's learning's oppslag.

Måtpunkt 19 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt. 9, side 36, 37 og 38. Tabell som viser oversikt over hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes i de ulike emnene og en tabell som viser hvilke undervisningsformer og læringsaktiviteter som benyttes i de ulike periodene (temaene).

Måtpunkt 20 Endret i vedlegg 9 i tabell undervisningspersonell. Kapasiteten til undervisningspersonalet er utvidet med en 100 % faglærerstilling. På nåværende tidspunkt har vi ikke navn på den som skal ha stillingen men vi har kompetansekravet for den som skal tilsettes. I styremøte den 04.08.15 ble det oppdaget skrivefeil i dokumentet datert 12.02.15 hvor det står at forholdstall er 10 studenter pr. undervisningspersonell. Dette er korrigert i nytt dokument signert av styret 04.08.15.

Måtpunkt 21 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under pkt.5, side 10, 11, 12, 13, 14 og 15. Tabell som viser oversikt over innleveringer, vurderingskriterier og progresjon i studiet.

Måtpunkt 22 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under pkt.5, side 10, 11, 12, 13, 14 og 15. Tabell som viser oversikt over innleveringer, vurderingskriterier og progresjon i studiet.

Måtpunkt 23 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.11, side 42. Vurderingskriterier for plagg utført på fabrikk.

Måtpunkt 24 Endret i vedlegg 8 Studieplanen: under pkt.11, side 43. Kriterier for vurdering av felles motevisning.

Måtpunkt 25 Beskrevet i vedlegg 18 Liste over behov for utstyr og tilgang på utstyr

Konklusjon etter sakkyndig vurdering. Tilbyder bør:

Børpunkt 1 Endret i vedlegg 8 studieplanen side 5 Kap 1 Opptakskrav punkt 1 Formell kompetanse.

Børpunkt 2 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under punkt 3 Opptakskrav side 6 under Tilstrekkelig engelskkunnskaper fordi det meste av faglitteraturen er på engelsk.

Børpunkt 3 Beskrives i vedlegg 4 Reglement Kap. 4 § 4 punkt 3 side 4 og vedlegg 8 Studieplan punkt 3 Opptakskrav punkt 3 side 6 og 7.

Børpunkt 4 Er beskrevet på side 3 i Studieplanen i punkt 2.

Børpunkt 5 Beskrives i vedlegg 14 Oppbygging av utdanningen strukturert i perioder.

Børpunkt 6 Det er ingen relasjon mellom «organisering» i emne 5 og «organisasjonsutvikling» i emne 2 og 3. Vi har vurdert at det ikke er hensiktsmessig at studentene skal bidra til organisasjonsutvikling under emne 3, deskriptor vedrørende dette er fjernet. Dette påvirker ikke det totale læringsutbyttet.

Børpunkt 7 Dette vil vi vurdere etter erfaringer fra første driftsår og tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere i samarbeidsmøte. Inngår i kvalitetssikringssystemet.

Børpunkt 8 Endret i vedlegg 8 Studieplanen under punkt 3 Opptakskrav side 6 under Tilstrekkelig engelskkunnskaper fordi det meste av faglitteraturen er på engelsk.

Børpunkt 9 Endret i vedlegg 8 Studieplanen side 8. Informasjon satt inn under «Oppbygning og organisering av utdanningen». Arbeidskrav satt inn under tilhørende emne i kapittel 7.

Børpunkt 10 Vi tar til oss sakkyndiges anbefaling og vil innen oppstart høsten 2016 ta i bruk læringsplattformen It's Learning som et verktøy i undervisning, veiledning og oppfølging av studenter.

Børpunkt 11 Tydeliggjøres i vedlegg 10 Fordeling undervisningspersonell mellom 5.1 Motedesign- og modellismemedarbeider og 5.2 Motedesigner og modellør. I vedlegg 11 Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell er det avdekket en skrivefeil i dokumentet "Styrets krav til kompetanse for undervisningspersonell" datert 12. 02.15 hvor det er oppgitt 1 lærer per 10 studenter, altså forholdstallet 1:10. Korrekt er forholdstall 1:15. Feilen er rettet opp i styremøte, 04.08.15.

Børpunkt 12 Beskrives i vedlegg 7 Praksisavtale side 3.

Børpunkt 13 Beskrives i vedlegg13 Kompetanseutviklingsopplegg for sensorer.

Børpunkt 14 Beskrives i vedlegg13 Kompetanseutviklingsopplegg for sensorer.

Børpunkt 15 Beskrives i vedlegg 15 Nok plass ved fulle klasser.

Oslo, 04.08.2015

Fashion Mode AS

Rune Schou Henrichsen
Styreleder

Elinor Hess
daglig leder

4.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Ja, kravet er oppfylt på en meget tilfredsstillende måte.

Vi uttalte tidligere i vår rapport at vi oppfattet tilbyders forventninger og studium som krevende og ambisiøst, men med realistiske mål sett i forhold bransjen. Vi anså tilbyders søknad til å ha godt faglig innhold og demonstrerte høy faglig kompetanse hos søker.

Vi ser at tilbyder har gjort de endringene vi påpekte. Dette omfatter både korrigeringer og også gode tilføyinger og omarbeidinger. Vi ser særlig at de har arbeidet godt med å tydeliggjøre studieplanen og har gjennomgått læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet- og emnenivå, og disse fremstår nå som tilfredsstillende.

Vi ser at de også har gjort andre viktige endringer som for eksempel å sikre arbeidet med praksis gjennom tydeligere og mer konkrete praksisavtaler. Tilbyder har også kommet med presiseringer knyttet til faglærerstillinger og tidsbruk. I tillegg har de økt kapasiteten ved å åpne for å ansette en person i full stilling. Vi vurderer at det vi påpekte i forbindelse med eksamens- og vurderingsordningen i utdanningen, og i forhold til kriteriene for fordypningsoppgaven har blitt justert og tydeliggjort.

I tillegg har tilbyder gått gjennom, svart på og tatt i betraktning de bør punktene som vi foreslo, og utdanningen fremstår nå som et enda mer solid tilbud.

4.3 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Utdanningen anbefales godkjent. Tilbudet holder særlig høy kvalitet.

4.4 NOKUTs tilleggsvurdering

De grunnleggende forutsetningene

Vi påpekte innledningsvis en rekke forhold som tilbyder måtte rette opp i forbindelse med de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning og vi fremsatte noen særskilte krav i forbindelse med avtalen mellom tilbyder og ESMOD International.

Tilbyder har gjort endringer i organisasjonskartet, styrevedtektene, reglementet og systemet for kvalitetssikring. Vi finner at tilbyders endringer gjør at de grunnleggende forutsetningene nå er oppfylt på en tilfredsstillende måte. I systembeskrivelsen har tilbyder angitt at det er styret som fastsetter mål og indikatorer for kvalitetssikring av utdanningene. Vi savner en presisering av hvordan, for eksempel når og på bakgrunn av hva, styret fastsetter og eventuelt gjør endringer på målene og indikatorene. Tilbyder bør presisere dette i systembeskrivelsen.

Franchiseavtalen

Tilbyder har lagt ved flere vedlegg (samlet i «Vedlegg 6») som angår punktene om franchiseavtalen mellom tilbyder og ESMOD International. Det fremgår at ESMOD Internationals president bekrefter at NOKUTs krav har forrang fremfor motstridende punkter i franchiseavtalen. Vi anser med dette de påpekte forholdene ved franchiseavtalen som oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Undervisningspersonalet

Tilbyder oppgir i tilsvaret at de har økt undervisningspersonalet med en stilling i 100 %. Denne personen var imidlertid ikke funnet og ansatt da tilsvaret ble skrevet. Vi forutsetter at tilbyder har og bruker tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre utdanningen på en god måte, i henhold til de sakkyndiges vurderinger, i parallell med at den sist tilførte stillingen blir besatt. Og at tilsetningen gjøres på grunnlag av kravspesifikasjonen som de sakkyndige har vurdert som tilfredsstillende.

5 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningen *motedesigner og modellør*, 120 fagskolepoeng stedbasert undervisning, ved Fashion Mode som oppfylt. NOKUT godkjenner derfor utdanningen.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden av 15. februar 2015 og i tilsynsrapporten. Vedtaket gjelder for studiestedet Oslo.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitets sikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1) (heretter NOKUT-forskriften)

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad datert 15. februar 2015, NOKUTs saksnummer 15/125-1
- tilsvare datert 6. august 2015, NOKUTs saksnummer 15/125-16

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- Professor og fagansvarlig Kirsti Bræin, Kunsthøgskolen i Oslo
Bræin har sin forskerutdanning fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, og diplom i klesdesign fra Statens håndverks- og kunstindustriskole. Hun har mye erfaring med vurdering av fagmiljøer og utdanninger: vurdering av fagstab ved Norges Kreative Fagskole, Westerdals School of Communication og som sakkyndig ved vurdering av to professorat ved Göteborgs Universitet (klesdesign og tekstil). Bræin har hatt mange verv innen mote i Norge og Sverige og vært i juryer for prisutdelinger. Hun har lang og variert erfaring som klesdesigner og illustratør, med designoppdrag fra både norsk klesindustri og The Metropolitan Operas kostymeavdeling.
- Førstelektor, Liv Klakegg Dahlin, Høgskolen i Oslo og Akershus
Liv Klakegg Dahlin har hovedfag i kunsthistorie fra Universitetet i Bergen (1996). Hennes spesialfelt var Internasjonal moderne tekstilkunst. Hun har lang og bred erfaring innen formidling av designhistorie, tekstilhistorie, teknologi og design, digitale medier og kunst generelt og til skolesektoren spesielt. Hun har undervist i tekstilhistorie som omfatter emner innen drakthistorie, tekstilkunst, kulturhistorie, mote og nye trender siden 1996. Hennes virkefelt strekker seg fra kurs, prosjekter og undervisning av lærere og studenter, til mer koordinering og ledelse av prosjekter og studier i universitets- og høgskolesammenheng. Klakegg Dahlin arbeider i dag som studieleder og koordinator for Enhet for innovasjon og kompetanseutvikling ved HiOA, Fakultet for teknologi, kunst og design, institutt for estetiske fag. Gjennom dette arbeidet har hun ledet store og små utviklingsprosjekter, igangsatt flere studier og kurs.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.